

Velencei-tó, mint regionálisan kiemelt térség cselekvési stratégiája előkészítő tanulmány

DARÁNYI IGNÁC TERV

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

Készítette:
Pro Régió Nonprofit Közhasznú
Kft. 1146 Budapest, Hermina út 17.
T.:(1) 471- 8955

2012. szeptember

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés.....	3
2.	Helyzetelemzés.....	4
2.1.	Természeti és épített környezeti erőforrások.....	5
2.2.	Infrastrukturális erőforrások.....	7
2.2.1.	Közlekedési infrastruktúra.....	7
2.2.2.	Települési infrastruktúra.....	8
2.2.3.	Vízi és vízparti infrastruktúra.....	8
2.2.4.	A turisztikai szolgáltatások infrastruktúrája.....	9
2.3.	Társadalmi helyzetkép, emberi, szakmai, közösségi erőforrások.....	13
2.4.	Gazdasági jellemzők.....	15
2.5.	Kulturális jellemzők.....	15
2.6.	Általános problémák és hiányosságok összegzése.....	16
2.7.	A térség SWOT elemzése.....	18
2.8.	A térség problémafája.....	20
2.9.	A térség célfája.....	21
3.	Kérdőíves felmérés eredményének kiértékelése.....	23
4.	Következtetések, javaslatok: a térség fejlesztésének legfontosabb beavatkozási területei – Prioritások.....	30
4.1.	Tóparti partfalak (és a Cserepes-sziget partfalainak) felújítása, átépítése, védelme;	30
4.2.	Élményt nyújtó közlekedési módok fejlesztése a Velencei-tó települései között (kikötők fejlesztése);.....	33
4.3.	Tóparti felszíni vízelvezetés infrastruktúrájának fejlesztése;.....	35
4.4.	Strandok felújítása, fejlesztése, partmenti sétány kialakítása;.....	37
4.5.	A térségi települések fejlesztéseinek összehangolása, egy közös fejlesztési stratégia kialakítása révén, a meghatározott projektek előkészítése;.....	40
4.6.	Tókönyeki műemlékek felújítása, állagmegóvása, a kulturális, természeti örökség védelme, turisztikai attrakciófejlesztés;.....	42
4.7.	A Velencei-tó környéki egységes turisztikai rendszer kialakítása.....	44
4.8.	Velencei-tavi turisztikai látogatóközpont/információs központ kialakítása;.....	47
5.	Összefoglaló.....	50
6.	Felhasznált irodalom.....	52
7.	Ábrajegyzék.....	53
8.	Melléklet.....	54

1. Bevezetés

A Velencei-tó Környéki Települések kistérségi társulása – mint megrendelő – úgy döntött, hogy a következő, 2014-2020-as Európai Unió tervezési ciklusra összeállít egy új, a korábbiaknál tartalmában és szellemiségében aktuálisabb, jól használható fejlesztési stratégiát. A kistérségi társulás a Helyi LEADER Akciócsoporttól a fenti stratégia előkészítésére támogatást nyert, mely támogatásból elkészíteti a Velencei-tó, mint regionálisan kiemelt térség cselekvési stratégiája előkészítő tanulmányát.

A beavatkozások projekt szintű részleteit a kistérség jóváhagyását követően egy következő tervezési dokumentum tárja fel.

A fejlesztési beavatkozások meghatározásakor a következő alapelveket tartottuk szem előtt:

- A Velencei-tó környéki települések fejlődése szinte elképzelhetetlen a helyi idegenforgalom minőségi bővülése nélkül, ezért a fejlesztési elemeknek az idegenforgalom erősítésére kell koncentrálniuk (a turizmussal szorosan nem összefüggő, de szükséges fejlesztések fedezetét is a turizmus bővítése révén bővülő helyi bevételek teremthetik meg.);
- A Velencei-tó települései a belföldi és nemzetközi turisztikai versenyben akkor lehetnek sikeresek, ha a Velencei-tó, mint komplex turisztikai termék is sikeres;
- A Velencei-tó egyedülálló természeti értékei mellett kihasználható erősségnek tekintjük a tó – Balatonhoz viszonyítva – kis kiterjedését, amely a tókönyéki szolgáltatásokat könnyebben megközelíthetővé teszi.

A tanulmány primer adatforrásai kérdőíves lekérdezés valamint személyes és telefonos interjúk voltak. Szekunder adatforrásként megbízó adatszolgáltatása keretében a LEADER Helyi Akciócsoport Helyi Vidékfejlesztési Stratégiáját (2011) és a „A Velencei-Tó Vértes kiemelt üdülőkörzet területfejlesztési programjának a „Velencei-tó környéki többcélú kistérségi társulás településeire vonatkozó elhatározásai-(VÁTERV95- 2006. augusztus)” c. tanulmányt használtuk. A tanulmány készítés során felhasználtuk az Interneten elérhető nyilvános adatokat és több személyes helyszíni bejárást is lefolytattunk.

Jelen tanulmány összhangban van a 76/2011. (VII. 29.) VM rendelet 3.§ (1) bekezdésében foglalt előírásokkal tekintettel arra, hogy megrendelője Gárdony településen működik.

2. Helyzetelemzés

A Velencei-tó Helyi Közösség települései (ld. feljebb) a Váli Völgy – Vértes – Sárvíz – Mezőföld ölelésében találhatóak, a Velencei-tó közvetlen közelében (1. ábra). A térség, gazdasági mutatói alapján, az országos átlagnál jobb kedvezőbb helyzetben van. Figyelembe véve az adottságait, a természeti és a táji értékekben, valamint az épített környezetben rejlő lehetőségeit, egyértelmű, hogy a fejlődési lehetőségek a kistérségen is túlmutatnak, mind a foglalkoztatottságot, mind pedig a jövedelemtermelő képességet tekintve.

1. ábra: A Velencei-tó Helyi Közösség települései
(Forrás: gardony.hu)

A térség fő gazdasági erejét adó idegenforgalom volumene az elmúlt években jelentősen visszaesett az ebből származó bevételekkel együtt. Ez annál is nagyobb probléma mivel ez jelenti az egyik legfontosabb megélhetési forrást a kistérségben. A minőségi turizmus fejlesztése, valamint a helyi szolgáltatások körének kiszélesítése több munkahelyet teremthet.

2.1. Természeti és épített környezeti erőforrások

A mintegy 248 km² területű térség mind természeti, mind pedig épített környezeti szempontból is hazánk egyik legváltozatosabb része. A térség települései együttesen több mint 30 műemlékvédelem alatt álló épülettel rendelkeznek, melyek közül sajnos jó néhány elhanyagolt, ezért felújításra és több esetben akár funkcióbővítésre szorulna, így szolgálva a helyi idegenforgalom erősítését.

Kedvezőek a mezőgazdasági, a gyümölcsstermesztés, a tájgazdálkodás, a biogazdálkodás, és a vízi, valamint szárazföldi turizmus feltételei, melyek kiaknázása ma még sok kívánnivalót hagy maga után.

A térséget turisztikailag leginkább meghatározó Velencei-tó a napsütés hatására, valamint az átlagos 1, 5 m-es mélysége miatt, Európa egyik legmelegebb édes vizű tava. A víz hőmérséklete hosszú kánikula esetén elérheti akár a 26-28 °C-ot is. A tó területe 26 km², melynek 1/3-át nádas borítja. A Velencei-tó ásványi anyagokban (nátrium és magnézium) gazdag, ezért vize a kimerült szervezetet felüdíti.

A tó turisztikai értelemben vett felépítése kissé hasonlatos a Balatonhoz, hiszen a déli part sekély vizű strandjai a kisgyermek számára is biztonságos és élményben gazdag strandolási lehetőséget kínálnak. Ezzel szemben az északi part kevésbé beépített, természet közeli állapotú területei kevésbé a fürdőkultúra színhelyei, mint inkább a túrázni vágyók és természetkedvelők paradicsoma.

A terület állat- és növényvilága kiemelkedő gazdagságú. Különleges érték a Velencei-tó nyugati öblében, 420 hektár területen elhelyezkedő Velencei-tavi madárrezervátum és Természetvédelmi Terület (2. ábra). A rezervátum a nemzetközi jelentőségű vadzajok jegyzékében is szerepel, így bár csak engedéllyel látogatható, mégis számos érdeklődő természetkedvelő keresi fel évente. A térség számos védett állat- és növényfajának is élőhelyet adó úszólápok is kiemelkedő jelentőségűek. Ezek elhalt vízinövényeken, szigetszerűen kialakult életközösségek, melyek értékes fajai többek között a tőzegmoha, tőzegpáfrány, és a zombéksás. A Velencei-tóban megtalálható, a fokozottan védett hagyma burok orchidea. Botanikai szempontból még érdekessége a környéknek a mocsári kosbor, mely elsősorban a Dinnyési Fertő területén található meg. A Velencei-tó környéki változatos növényzet táplálékot, búvóhelyet és egyben költő helyet is jelent az itt élő élőlények számára. A területileg a már korábban említett madárrezervátumhoz kapcsolódik, de ugyanakkor mégis külön álló egységet képez a Dinnyési Fertő Természetvédelmi Terület, mely 545 hektáron helyezkedik el. A két védett terület összesen 33-35 fészkelő madár fajjal és közel 300 "idelátogató és itt vendégeskedő" madárfajjal büszkélkedhet.

2. ábra A Velencei-tó környéki Természetvédelmi Területek

(Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer)

A térség természeti és táji értékei nem merülnek ki csupán a Velencei-tóban, hiszen a települések életéhez ugyanúgy hozzá tartozik a Velencei-hegység is (közvetlenül, vagy akár a látvány révén is), mely az ország „legalacsonyabb hegysége”. Legalacsonyabb, hiszen legmagasabb pontja a csupán 352 méter magas Meleg-hegy, mely a klasszikus besorolás alapján is csupán domb volna. Kiterjedés szempontjából is aprónak tekinthető, hiszen fő tömege csupán 15x7 km. Ennek ellenére hazánk egyik legjelentősebb hegységéről beszélhetünk, mind geológiai, mint turisztikai szempontból. Geológiai jelentősége abban rejlik, hogy Magyarországon egyedül itt bukkan felszínre nagy tömegben a magmás eredetű gránit, mely hazánk egyik legidősebb kőzete. Számtalan forrást, néhány barlangot és különböző, érdekes formájú gránit sziklát csodálhat meg az erre járó, melyek fantázianeveket is kaptak, mint pl.: Likas-kő, Gyapjas zsák, Kockakő, Pandúr-kő, melyek a Pákozdi ingókövek Természetvédelmi Terület kezelése alá tartoznak. Ebben a sokáig mozdulatlannak vélt kőzetben helyezték el a híres nadapi szintezési alappontot, mely máig jelentős turisztikai látványosság. Turisztikailag a hegység azonban nemcsak a geológia iránt fogékony embereknek nyújt látnivalót egyedi kőzetei és kőzetformái (pl. ingókövek) által, hanem a szépséget és a túrázást kedvelőknek is, hiszen páratlan látvány tárul a térség magasabb pontjairól nemcsak a Velencei-tóra, hanem annak környezetére is. Pákozdon az arborétumot tekintheti meg az érdeklődő, ahol 250 fafajtaival, cserjékkel, lágyszárú növényekkel találkozhat. Az itt található tanösvényen megismerhető a hegység páratlan növényvilága. Innen nem messze található a II. világháborús magyar hősök emlékére emelt Doni emlékkápolnát. Az arborétum mellett az 1848-as szabadságharc egyik leghíresebb, győztes csatájának (pákozdi csata) emlékére állított emlékművet és múzeumot látogathatják az érdeklődők. Itt különleges beszélő terepasztalon

nézhetik végig a csata eseményeit, valamint interaktív bemutató teszi érdekese a Pákozdi Katonai Emlékparkot.

Sajnos nehézségeket okoz, hogy a természeti környezet egyes területeinek kezelője más-más szervezet kompetenciája, ami egyetértés hiányában a fejlesztéseket is gátolja. A környezeti tudatosság elégtelensége miatt a terület nem mindenben felel meg az Európai Unió előírásoknak.

A Velencei-tó térsége hazánk egyik legsokoldalúbb idegenforgalmi területeként értékelhető, hiszen nemcsak természeti szépségei, hanem a településeinek különleges épített környezete is jellemzi.

2.2 Infrastrukturális erőforrások

2.2.1. Közlekedési infrastruktúra

A térség egy fejlett turisztikai és közlekedési tengely mentén található, mely felfűzi a horvát tengerpartot, a Balatont, és Budapestet. Ezt a folyosót jelöli ki a már végig kiépített M7-es autópálya, a 7-es főút és a Budapest – Székesfehérvár – Nagykanizsa (30-as számú) vasúti fővonal. A térség idegenforgalmi potenciálja miatt a jó megközelítésnek kiemelkedő jelentősége van. A centrális elhelyezkedés gazdaságfejlesztő erőként is értékelhető.

A vasúti személyszállítás minőségi színvonala nem kielégítő, bár az elmúlt években történt előrelépés. Továbbra is jelentős gond viszont a nagy zajjal közlekedő tehervonatok jelenléte, melyek zavarják a pihenni vágyókat.

A terület vízi közlekedése kapcsán kiemelendő, hogy a tavon menetrend szerinti hajójárat közlekedik a közösségi közlekedés és a turisztikai igények gördülékeny lebonyolításának kielégítésére. Ezen fejlesztések további lehetőségeket is teremthetnek, mely a sétahajózás, a vitorlázás vagy éppen a kenuzás (elsősorban a nádasok élővilágának bemutatása végett) jelenleg még kiaknázatlan lehetőségeit is elősegítené.

Speciális közlekedési infrastruktúrát jelent a mintegy 53 km-nyi túraútvonal, mely összeköti a Velencei-hegység látnivalóit a környék településeivel. Ezeket kiegészíti a vidéken található számos bicikliút is, melyek közül legismertebb a Velencei-tavat teljes hosszában körbefutó „aszfaltcsík”.

A települések közötti tömegközlekedés részben rosszul szervezett részben pedig megoldatlan, ezért fejlesztésre szorul. Igaz ez szinte az összes közlekedési ágra, melyek közül a térség arculatához leginkább illeszkedő és emellett leginkább környezetbarát elemek a vízi és az egyéni, nem motorizált közlekedési formák. Ezek kiépítése, fejlesztése és hatékony összehangolása lényegesen megkönnyítené nemcsak az itt lakó emberek, hanem az idelátogató turisták térben való mozgását is. A vízi közlekedés fejlesztésének elengedhetetlen feltételeit képezik a jó állapotú kikötők, melyek sajnos egyelőre még nem adóttak. Emellett a különböző szolgáltatásokkal lehetne vonzóvá tenni ezt a közlekedési formát, mint pl. vízitaxik beindításával vagy a turistajáratok sűrítésével és közösségi közlekedésbe való integrálásával. A térségben való könnyebb közlekedést és a települések egymás közti elérhetőségét segítő továbbá a meglévő biciklihálózat továbbfejlesztése, valamint olyan biciklikölcsönzői rendszer kialakítása, mely több helyszínen működve, sokkal hatékonyabb működést tudna produkálni, mint az egyközpontú („hozd vissza”) társaik.

2.2.2. Települési infrastruktúra

A térség települései meglehetősen különböző fejlettségi fokon állnak, ami a kommunális infrastruktúra kiépülését illeti. Korábban komoly problémákat jelentett elsősorban a szennyvízkezelés kérdése, hiszen a Velencei-tó szennyezése óriási nehézségeket jelentett. Szerencsére mára már jelentős fejlődésen mentek keresztül az érintett települések, mely nagyban köszönhető annak, hogy a térség 6 települése (Velence, Nadap, Sukoró, Gárdony, Kápolnásnyék, Pázmánd) sikeres Európai Unió KIOP pályázaton szennyvíz beruházására és teljes csatornahálózat kiépítésre kapott lehetőséget 2007-ben. Ezzel felgyorsultak a települések infrastrukturális fejlesztései (szennyvízcsatornázás, vízvezető árok építése, külterületi utak rendbetétele, strandok, csónakkikötők felújítása, rendbetétele, stb.). Mára a 9 településből egyedül Zichyújfalun nem megoldott a szennyvízkezelés.

Több idegenforgalommal, vendéglátással, informatikával kapcsolatos beruházás is megvalósult. Az önkormányzatok több pályázatot véghezvittek a falufejlesztés és megújítás érdekében. A szelektív hulladékgyűjtés, hulladékgazdálkodás és egyéb környezetvédelmet érintő intézkedések tekintetében is különböző projektek indultak el. A térség településein a szemét- és hulladékgazdálkodás teljes mértékben megoldott. Az áram és vízzel való ellátottság az országos átlaghoz hasonló közel 100%-os az érintett térségben. A közműöllő a már taglalt pozitív folyamatok hatására folyamatosan zárul. Ezzel elmondható, hogy a térség kommunális infrastrukturális ellátottsága jónak mondható.

A térség településein egészségügyi ellátást 15 háziorvos, gyermekorvos és fogorvos lát el, míg sürgősségi esetben a 15 km-re található Székesfehérvár megyei kórháza tud ellátást biztosítani. Oktatási szempontból kiemelendő, hogy a 9 településen összesen 8 általános és 3 középiskola működik.

A térség tóparti településein lényeges infrastrukturális elemként vannak jelent a különböző hajó- és csónakkikötők. A magyarországi közforgalmú hajókikötők listáján 5 velencei-tavi található, de még több van, amelyik nem közforgalmi célú. Ezek közül számos felújítást igényelne, hiszen műszaki színvonaluk és a parti kiszolgálás lehetőségei is szerények.

2.2.3. Vízi és vízparti infrastruktúra

Vízi és vízparti infrastruktúra kapcsán meg kell említenünk, a Velencei-tó rövid történetét. A tó korát a különböző vizsgálatok alapján mintegy 5 000 -6 000 évre becsülik. Keletkezésekor (legnagyobb kiterjedése idején) mérete kb. 60 km², vízszintje a mainál 3-4 m-el magasabb volt. Később a tó vízmennyisége gyors csökkenésnek indult, mely természetes folyamat egy állóvíz életciklusát tekintve (tó – fertő – mocsár – láp). A Velencei-tó sekély vize miatt, szinte minden télen befagy, hosszabb-rövidebb időre. A jégvastagság eléri a 10-30 cm-t, nagy örömet okozva a téli sportok szerelmeseinek. A tó vízutánpótlását tekintve fontos megjegyezni, hogy az éves csapadék mennyisége 350-800mm között ingadozik, mely Magyarország legszélsőségesebb, legingadozóbb értékeit jelenti. A tó vízgyűjtő területe a Velencei-hegységre, a Vértes-hegység délkeleti lejtőjére, és a Mezőföld északi részére terjed ki, melynek nagysága mintegy 600 km². A tavat elsősorban a vízpótló tározókkal szabályozott Császár-víz táplálja, a fölösleges vizeket a Dinnyés - Kajtor - csatorna vezeti le egy zsilip segítségével. Ez azonban technológiailag

sajnos igen elavult, valamint alacsony a vízátteresztő képessége is. A hatékonyabb működése érdekében - mely az egyre gyakrabban előforduló extrém időjárási viszonyok hatására még inkább szükségessé válik - fejlesztésére, felújításra szorulna. A Császár-vízen két tározó létesült, amelyek elsősorban a Velencei-tó vízpótlásának biztosítására épültek meg. A Zámolyi-tározó, 248 km² vízgyűjtő területről 4,5 millió m³ víz tárolására képes, míg Pátkai-tározó 7,9 millió m³ vízmennyiség befogadására alkalmas. A két tározó hivatott biztosítani a csapadékhiány és az erős párolgás következtében a Velencei-tóból hiányzó víz utánpótlását. A Velencei-tó víztömege átlagosan kb. 40 millió m³ körül van.

A vízi és vízparti infrastruktúra tekintetében kiemelendő, hogy a tó déli és északkeleti oldala közvetlen Gárdony, Velence és Sukoró települések által körülvett partszakasza vasbeton partfallal kiépített. A többi részen a part és a víz is nádasokkal fedett. A nádasokkal benőtt (főként nyugati, északnyugati oldal) területen szükséges a part és környékének megőrzése és fejlesztése, mely az itt megtalálható élővilág fennmaradását segítené elő. A mesterségesen kiépített partfallal ellátott részeken a felújítás és az optimális és egységes magasságra való emelés, illetve ahol indokolt elbontás szükséges. Ezt azonban hosszú ideje gátolja a partfal tulajdonviszonyának nem egységes mivolta, hiszen az egyrészt a part menti települések önkormányzataé, másrészt állami tulajdon.

Szintén problémát jelent, hogy a településeken az esővíz elvezetése nem megoldott, ezért jelentősebb csapadék alkalmával hígított szennyvíz kerülhet a túlterhelt szennyvízcsatornákból a tóba mely komoly problémákat okoz. Ennek megoldására elengedhetetlen egy teljes esővízcsatorna hálózat kiépítése, mely a szennyvízcsatornától elkülönített rendszert alkotna.

2.2.4. A turisztikai szolgáltatások infrastruktúrája

A térség információs infrastruktúrája közepesen fejlettnak tekinthető. A térségben számos helyi, nyomtatott sajtó található, melyek közül megemlíthető a Gárdonyiak Lapja, a Velencei - Hírmondó, a Nadapi - Hírmondó, a Verebi Híradó és a Pázmándi hírvivő. A térség weboldalának tekinthető portál jól áttekinthető, releváns információkat tartalmazó, gyakorta frissített. (<http://www.velenceitonai.hu>).

A körzetben található turisztikai irodák száma nem kielégítő, a direkt marketing eszközök (szórólapok, hirdetőtáblák, újsághirdetések) száma is alulmúlja a szükséges mértéket.

A megfelelő minőségű információs szolgáltatások mellett hiányzik egy egységes turisztikai rendszer. Bár a térségben két TDM szervezet is működik (Velencén és Gárdonyban) ezek működése nem elég hatékony és sikeres. Ennek megoldására a már meglévő TDM-ek tevékenységének erősítése, a térség összehangolt népszerűsítése és számos egyedi kezdeményezés (pl. helyi kedvezménykártya) kialakítása, megvalósítása szükségeltetik.

A turisztikai szolgáltatások infrastruktúrája elhanyagolt és hiányos, mely az ide látogató turisták számának növelése érdekében beavatkozásokat igényel. Nehézségként kezelendő azonban, hogy a meglévő turisztikai vonzerők mellől hiányozik a megfelelő számú minőségi turisztikai szolgáltatási hely, szállásférőhely. A térségben működik tourinform iroda, ennek ellenére hiányzik egy központi látogatóközpont, mely együttesen és hatékonyan tudná bemutatni a Velencei-tó környékének idegenforgalmi kínálatát.

A Velencei-tó partján nyaranta egyre élettelebb strandok várják a kikapcsolódni, sportolni vágyókat. A strandok számos pihenési, szórakozási és sportolási lehetőséget nyújtanak minden korosztály számára.

Az Agárdi Termálfürdő, amely Fejér megye első fedett, egész évben folyamatosan

nyitva tartó gyógyfürdője, a jelenleg használt termálvíz 56°C-os, míg az új kútból feltörő víz 68°C-os. A jelenlegi termálvíz kedvező élettani hatással rendelkezik a mozgásszervi, nőgyógyászati, betegségben szenvedők számára, azonban a jelentős méretű országos verseny és a térség turisztikai szerepkörének alacsonyan való stagnálása miatt jelentősebb marketingtevékenység szükségeltetik, újabb, egyedi szolgáltatások kiépítése mellé.

A velencei Resort & Spa (Termálpárt) szintén egy kiépített, részben fedett fürdő a tó partján, mely a magasabb elvárásoknak is eleget tesz. Szabadtéri, tóparti strand ezeken kívül Gárdonyban 11, míg Velencén 5 található. Sajnos meg kell említeni a tervezett „Velencei-tó kapuja” beruházást, mely máig nem valósult meg és immár évek óta csúfítja a félkész projekt a város és a tó e részét. Ennek befejezése elsődleges prioritásként kell, hogy szerepet kapjon a térségben, hiszen megvalósulása esetén lényeges számú nagy fizetőképességű turista vonzható a térségbe.

Szálláshelyek tekintetében a térség jól ellátott, ahol a vendégházakon, panziókon, apartmanokon kívül színvonalas 4 csillagos szállodák is találhatók.

A turisztikailag felkapottabb déli part az aktív pihenésre vágyókat röplabda, kosárlabda, fallabda, lánthenisz, tenisz, szörf, wakeboard, teke, homok- és vízi foci lehetőségekkel várja, illetve ha kedve van, akár körbe is kerekesheti a tavat. A tó környezetében számos egyéb kiépített kerékpárút is várja a biciklistákat. A lovaglás szerelmesei is megtalálhatják a térségben a megfelelő lehetőségeket, hiszen több településen is találhatunk színvonalas körülményeket biztosító lovardát (Pákoz, Sukoró, Gárdony).

A térség egyik legnagyobb problémája ennek ellenére is, hogy a tó idegenforgalma az elmúlt 20 évben egyharmadára csökkent. A Velencei-tó – Vértes úgynevezett regionálisan kiemelt térségként szerepel az Országos Területfejlesztési Konceptió szerint, valamint kiemelt üdülőkörzetként van nyilvántartva a „1117/2005. (XII. 14.) Kormány Határozat szerint (3. ábra). Ezek bár mindenképpen pozitív folyamatot jeleznek, azonban érdemi javulást eddig még nem eredményeztek a térség fejlődésének tekintetében. Hiányoznak továbbá az egységes településkép javítását szolgáló infrastruktúrafejlesztések és az épített örökség helyreállításához, felújításához szükséges tanulmányok, tervek. Szintén nincsen egységes fejlesztési koncepciója a térségnek, mely elősegítené az érintett települések idegenforgalmi fejlesztésének helyes irányba való előmozdulását. Erre azonban nagy szükség lenne, hiszen a párhuzamosan kiépülő, azonos szolgáltatásokkal csak egymás versenyhelyzetét rontják az adott települések. Ezzel ellentétben egy egységes koncepcióban lefektetett, a települési szintekre leosztott turisztikai szerepkörök tisztázása megindíthatná a ténylegesen versenyképes szolgáltatások infrastruktúrájának kiépülését.

2.2.4.1. A térségi települések turisztikai jellemzése

A térségben 9 település található, melyből 2 városi (Gárdony, Velence) 7 pedig községi jogállással rendelkezik (Kápolnásnyék, Pákoz, Pázmánd, Sukoró, Zichyújfalu, Vereb, Nadap).

Gárdony

Gárdony, a Velencei-tó „fővárosa”, népessége 9551 fő volt 2010-ben, mellyel a térség egyértelműen legnagyobb települése. A tó déli partján elhelyezkedő üdülőváros Budapesttől 45 km-re, Székesfehérvártól 20 km-re található. A város egész évben aktív pihenési, kikapcsolódási lehetőségekkel, különböző kategóriájú szálláshelyekkel és éttermekkel várja az ide érkező Felüdülni vágyókat. A fővenyes strandokon különböző sportolási lehetőségek mellett könnyűzenei koncertek garantálják az élményt minden

korosztály számára. A végig kiépített partfalú tópartot horgász és csónakkikötők kísérik, melyek remek lehetőséget teremtenek a horgászat szerelmeseinek.

Gárdony közigazgatása alá tartozik Agárd és Dinnyés is. Az agárdi hajó kikötőből rendszeresen indul sétahajó járat. Érdekes, hogy a tóparti város legfőbb vonzerejét mégis inkább a gyógyhatású termálvize adja. Az agárdi Bika-völgyben található az Agárdi Gyógy- és Termálfürdő közelmúltban felújított komplexuma az ország egyik legszínvonalasabb ilyen létesítménye 1863-ban. A város kulturális örökségének ápolása is fontos, melyet jól demonstrál a 2007-ben felújított Gárdonyi szülőház, ahol ma emlékkiállítások és a Gárdonyi Galéria tekinthető meg. A Gárdonyba látogató vendégek a déli part jellegzetes, zamatos boraiból hangulatos pincékben kaphatnak ízelítőt.

Velence

Velence Gárdony mellett a térség mási kiemelkedő gazdasági, idegenforgalmi központja, melyet városi rangja is jelez.

A dinamikusan fejlődő település szintén számos látnivalóval várja minden évben a turisták ezreit. Híres rendezvényei között ki kell emelni a májusi Orbán-napi hegyünnepet. Immár több mint tíz éve kínál programot a Velencei Nyári Zenés Esték sorozata, amelyen belül a Kastélypark Színpadon és az Ezüst-parkolóban évről évre nagyszerű zenés előadásokat hallgathatnak a kulturálódni vágyók. Szeptemberben a Nyárbúcsúztató rendezvény következik.

A település a sportrajongók számára is ideális célpont, hiszen itt épült meg a Velencei-tó egyetlen vízisípályája, szörflejáró létesült, tenispályák, vízi és vízparti szabadidős sportpályák várják a mozgás, a csapat-sportok, extrém sportok kedvelőit. A település központja igazi üdülőváros hangulatát árasztja: a tóparton és a város forgalmasabb részein sétányok és kiépített kerékpárút húzódik. Velence szépségét a település egészen megfigyelhető virágok teszik még látványosabbá, mely révén sokan hívják „Virágváros”-nak.

Kápolnásnyék

A település neve a Nyék Honfoglalás kori törzs nevéből származik, annak valószínűleg egyik mellékága lakhatta a települést. A településen született Vörösmarty Mihály.

A község mai képét az 1930-as évek egyre fellendülő Velencei-tavi idegenforgalomnak köszönheti, mely fontos kereskedelmi és szolgáltató központtá emelte. A II. világháború rombolása, mind műszakilag, mind társadalmilag és gazdaságilag visszavetette, még a többi környébeli településtől is leszakadt, így a '70-es években Velence részévé vált. A rendszerváltozás azonban új fejlődési lehetőségeket nyitott az újonnan függetlenedett Kápolnásnyék számára. Mára a tavi idegenforgalom, kereskedelem és szolgáltatás egyik legjelentősebb háttérbázisává vált. Ennek is köszönhető, hogy a község gazdasági és településképi viszonylatban is gyors növekedést produkál.

Nadap

Nadap a Velencei hegység keleti oldalán elhelyezkedő, rendkívül szép fekvésű, falusi környezettel rendelkező község. Mintegy két kilométerre fekszik a Velencei tótól, valamint az M7-es autópályától, így megközelítése akár Budapestről, akár Székesfehérvárról rendkívül kedvező. A településen szinte minden telek panorámás, ezért igen élénk az ingatlanpiaca. Nevezetességei: A velencei-tavi települések szinte mindegyike kötődik híres költőnk, Vörösmarty Mihály életéhez. Ez alól Nadap sem kivétel, hiszen itt keresztelték meg 1800-ban. A keresztelő medence a templomban ma is megtalálható. Nadapon található a térképészet és az építészet egyik legfontosabb meghatározójának, a

magasság mérésnek magyarországi alappontja, a Nadapi szintezési ősjegy. Érdekesség, hogy kettő is található, hiszen az ún. Adria feletti szint, a XIX. századból, valamint a később telepített Balti szint, 1951-ből is lelhető fel. Ezek a nevezetes pontok rendkívül szép környezetben fekszenek, ami kedvelt kirándulóhely, szabadtéri rendezvényeink helyszíne.

Pákozdi

Pákozdi a Velencei-tó ÉNy-i részén fekszik. A településre kirándulás és hosszabb üdülés egyaránt tervezhető. A programok, rendezvények széles skálája megtalálható, melyek tovább bővítik a helyben nyújtott kikapcsolódási lehetőségeket. A község természeti környezetének kincsei külön figyelmet érdemelnek: az Anikó-forrás, az egyedülálló Ingókövek, az Arborétum, a Szúnyog-sziget, az Abajka völgye, valamint az ott található Gyurgyalag telep. Ezen kívül fellelhetőek a régi építészeti hagyományok, amelyekből eredően egy igazi falusi környezet, melyekhez kapcsolódóan színvonalas szálláshelyek, szolgáltatások várják az ide látogatókat.

A történelem szintén ismert névvé tette Pákozdot, hiszen a magyar honvédek itt arattak először győzelmet az 1848/49-es szabadságharc folyamán. A Mészeg-hegyi Katonai Emlékhely őrzi 1848-tól napjainkig „A mindenkori magyar katonáknak” az emlékét. Ehhez kapcsolódóan is, nem olyan régen itt állítottak emlékhelyet a Doni-hősöknek, ahol minden évben megemlékeznek a több tízezer hősi halált halt magyar katonára.

A település dinamikusan fejlődik, valamint egyre több ember számára nyújt letelepedési lehetőséget, melyet elsősorban a Nadaphoz hasonló panorámás tájnak és a szélvédett hegyoldalnak köszönhet. A programok, rendezvények őrzik azokat a népszokásokat, amelyek hűen tükrözik a falusias környezetet, és a gazdag kulturális örökséget.

Pázmánd

Pázmánd a Velencei-hegység legkeletibbi nyúlványán, a Zsidókő-hegy (202 m) tövében található. A falu neve az államalapítás korából ered, valószínűleg Pázmány lovagról, aki adományként kapta egykor a területet. A török dűlás után tótok települtek a községbe, de az 1800-as években már magyarnak vallotta magát a falu. Ennek ellenére szokásaikban mai napig fellelhetőek a tót gyökerek. (pl. a húsvéti sibalás). A település több műemlékkel és számos egyéb látnivalóval rendelkezik (pl. Történelmi emlékpark), mellyel szintén turisztikai úticél a térségbe látogatók számára.

Sukoró

Sukoró a Velencei-tó északi partja és a Velencei-hegység déli lábánál elhelyezkedő üdülőfaló. A Velencei-tó környékének „Tihanya” névvel illetett település igen gazdag idegenforgalmi szempontból. Az 1848-as szabadságharc során a Pákozdi győztes csata Sukoró hírnevét is megalapozta, hiszen az ütközetet megelőző főhaditanács színhelye a ma már műemlék református templom volt. A település gyönyörű panorámája és műemléki református temploma mellett az országos turista útvonal részét képező Ingóköve, az Olasz-kőfejtő, a Likas-kő, az Angelika-forrás, az Éva-forrás, valamint a Sukorói Arborétum páratlan élményt nyújtanak! Sukoró neve az evezős sportokban járatos embereknek sem ismeretlen, hiszen a község kaják – kenu pályával is rendelkezik.

A kulturális érdeklődők részt vehetnek az egész nyarat átfogó „Sukorói Nyár” programjaiban, mely változatos programokat (kiállítások, hangversenyek stb.) biztosít. A gasztronómiát kedvelők megkóstolhatják a jó hírű velencei-hegységi borokat is.

Zichyújfalu

Zichyújfalu a Velencei-tótól 10 km-re, délre fekvő község, amely viszonylag jól megközelíthető közúton és vasúton egyaránt. Bár a község korábban Gárdony város része volt 1997-ben önállósult. A megkülönböztető Zichy előtag az egykori földesurakra, a gróf Zichy család tagjaira utal. A településen, mint elsőszámú látványosság, megtalálható grófi család egykori vadászkastélya, amelyben jelenleg a polgármesteri hivatal működik. A község szépségét adja továbbá a kastélyhoz tartozó kiépített park is, mely pihenésre ad lehetőséget.

Vereb

Vereb község a Velencei-tótól mintegy 15 km-re északra található. A sokáig stagnáló település élete az utóbbi években jelentékeny változáson ment át, melyet jól jelez, hogy a Magyarországi Falumegújítási programban (ÚMVP) elért eredményei révén díjat is nyert. A turistákat megpihenésre sarkallja a település rendezett központja, valamint műemlékei. Megcsodálható a falu katolikus és református temploma, valamint többek között a honfoglalás kori emlékműve is.

2.3. Társadalmi helyzetkép, emberi, szakmai, közösségi erőforrások

A térség lakosainak száma 2010-ben 27 263 fő volt, mely az elmúlt évtizedhez képest jelentős gyarapodást jelentett (20%-os növekedés) (3. ábra). Ez a népességnövekedés azonban kevésbé a természetes szaporulatnak volt köszönhető, mint inkább a szuburbanizáció hatásának, melyből jelentős mértékben részesedtek a nyugdíjas korúak is. Ezért sem meglepő, hogy a térségben a legmagasabb az időskorúak aránya Fejér megyében. A munkaképes korú népesség számottevő része inaktív, míg a dolgozó emberek legnagyobb része sajnos ingázni kényszerül (elsősorban Székesfehérvárra és Budapestre), mely felveti azt az igényt miszerint több munkahelyre lenne szükség helyben. A turisztikai szolgáltatások kiszélesítése, a minőségi turizmus több korosztálynak biztosíthat megélhetést a településeken. A civil szféra jelentős, több szervezet és közösség a hagyományörzés, a környezetvédelem, a honvédelem, vagy a történelmi értékörzés területén működik.

3. ábra A Gárdonyi kistérség állandó népességszámának alakulása 2000 és 2010 között
(Forrás: KSH Közép-Dunántúl megyei Statisztikai évkönyvei 2009)

A térség ingatlanpiaci helyzetét jól jellemzi, hogy településein a helyi ingatlanok

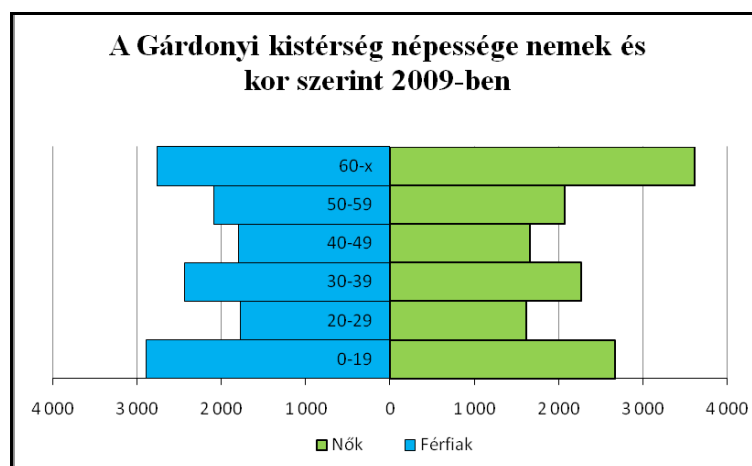
csupán fele a valós lakásállomány, másik fele üdülőingatlan (4. ábra).

4. ábra Gárdonyi kistérség lakásállományának és üdülő ingatlanjainak viszonya (2009)
(Forrás: KSH Közép-Dunántúl megyei Statisztikai évkönyvei 2009)

A helyi közösség települései mind sajátos karakterrel rendelkeznek, mely alapján elkülönülnek egymástól: Vereb a „zöld völgy”, Velence a “Virágos fürdőváros”; Sukoró az üdülőfalu; Zichyújfalu az ifjúság parkja teszi ismertté; Pákozda a „Huszár-mente”; Kápolnásnyék a szolgáltató település; Nadap a pihenés tere; Gárdony a négy évszagos üdülőváros; Pázmánd a természetes bor kultúra megújítója. Fontos a települések további fejlődése érdekében a helyi közösségi terek felújítása, kiépítése, mely által kulturális és szabadidős szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek megteremtése valósulhat meg.

A Velencei-tó kilenc települése a lakosságszám és a településszám alapján megítélt forrásallokáció a térség feladataihoz képest igen alacsony. Az országos tendenciákat követve a térség önkormányzatai, turisztikai vállalkozásai forráshiányosak. A Velencei-tó az ország idegenforgalmi térképről szinte ”eltűnt”, országos szakmai és érdekegyeztető fórumokon nincs képviselése és ez által érdekérvényesítő pozíciója. A térségben alacsony a képzési hajlandóság. A kistérség korfája igen érdekes képet mutat, mely az országos tendenciáktól kissé eltér. A korábban is leírt módon, különösen is magas az időskorúak aránya, melyen belül a nők lényegesen többek vannak, míg a fiatalok között enyhe férfitöbbséget figyelhetünk meg. (5. ábra)

5. ábra A Gárdonyi kistérség népessége nemek és kor szerint 2009-ben
(Forrás: TEIR)

A munkáltatók több, a férfiak számára kedvezőbb lehetőséget tudnak felajánlani

(kemény fizikai munka, szakmunkák), mely a térségben nagyobb női munkanélküliséget eredményez, így gyengül az esélyegyenlőség foka is. A térség aktivitási rátája sajnos igen elszomorító, csupán mintegy 56%-os.

2.4. Gazdasági jellemzők

A térség 9 településének gazdaságát elsősorban a turizmus határozza meg.

A Fejér megyében regisztrált társas vállalkozások számának 6%-a található meg itt, mely alapján 1000 lakosra 126 vállalkozás jutott 2006-ban. Ezek összetétele a következő: ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás 24%; kereskedelem, javítás 21%; építőipar 16%; szálláshely szolgáltatás, vendéglátás 8%; mezőgazdaság, erdő-, vadgazdálkodás 4%. Ebből kiemelkedik a turisztikához kapcsolódó vállalkozások aránya, mely nem meglepő módon jóval magasabb arányt képvisel itt, mint a megye egészének átlaga (ezek jellemzően kereskedelmi, vendéglátó szolgáltatásokat nyújtó kisvállalkozások). A cégek döntő többsége 1-9 főt foglalkoztató mikrovállalkozás.

A turizmushoz kapcsolódóan kiemelendő, hogy a Fejér megyei vendégéjszakák 29%-a realizálódik a Velencei-tó partján. A tó partján nyaraló turistáknak körülbelül 20%-a külföldi állampolgár.

Az ipar nem játszik fontos szerepet a térség életében, bár Kápolnásnyék és Gárdony is rendelkezik ipari parkkal ide azonban inkább „soft” jellegű vállalkozásokat várnak, illetve azok működnek jelenleg is ott.

Az utóbbi években az országos tendenciáknak megfelelően itt is számos kereskedelmi egység nyílt meg a településeken, köztük a Tesco, a Penny Market vagy az Aldi, melyek legnagyobb jelentősége a helyi munkaerő alkalmazásában volt.

A helyi élelmiszergazdasági termékek még a térség közvetlen környezetében sem eléggé ismertek, emellett kevés a helyi, speciális kézműves termék, illetve ezek reklámja. Bár Gárdonyban található egy helyi termékekre épülő bolt, ennek termékei további helyszíneken kellene hogy megjelenjen, hiszen az itt termelt szörpök, mézek, lekvárok értékesítésével a helyi gazdaságba kerül vissza ezek ára.

2.5. Kulturális jellemzők

A térség számos, a turisztikai célokat is szolgáló rendezvénnyel büszkélkedhet.

A déli part programjai közül kiemelkednek az Agárdi Pop strand, mely nagyszabású koncertjeivel, folklór-, sport- és gyerekprogramjaival, népszerű popsztárokkal teszi színesebbé a fürdés adta kikapcsolódást. Az Agárdi Dance Beach táncos rendezvényei is hozzájárulnak a fiatalabb korosztályok szórakozásához, nyaralásához. A július az autók szerelmeseinek adhat különleges programot, hiszen, minden évben Gárdonyban kerül megrendezésre a nemzetközi VW – bogár találkozó. A countryzene kedvelőinek, a Country Fesztivál nyújt felejthetetlen pillanatokot, míg szeptemberben a Mamut-kupa hőlégballon versenyének megtekintése szórakoztatja a nagyérdeműt.

Azonban nem csak a déli parton vannak programok. Pákozdon a nemzetközi sárkányeregető verseny nyújt évente könnyed kikapcsolódást. Velencén szintén minden évben megrendezésre kerül (májusban) az Orbán-napi hegyünnep, mely egy régi hagyományt kelt életre. Júliusban és augusztusban a Velencei Nyári Zenés Esték rendezvényein vehet részt az érdeklődő, a nemzetközi Fúvószenei Fesztivál mellett. Sukorón orgonaversenyek szórakoztatnak, míg Nadapon a különleges természeti környezetben megrendezésre kerülő sváb bál várja a turistákat. Az egész térségre kiterjedő, különleges esemény a Velencei-tavi Nyári Játékok sorozat, amely nyári időszakban 8

településen, 8 hétvégén 4 napos program sorozattal várja a nyaralókat és a helyben élőket.

A térség számos, valóban változatos és széles köröket megszólítani bíró eseménysorozata ellenére sajnos máig nem alakult ki egységes marketingtevékenység, mely eredménnyel tudná reklámozni a Velencei-tó kulturális vagy akár természeti sokszínűségét. Sajnos hiányzik, a marketingfejlesztés, belső-külső PR gyenge, annak ellenére, hogy a rekreációs-, vízi-, falusi-, öko-, kerékpáros-, gyógy-, horgász-, vadász-, bakancsos-, családi- és termál turizmus is jellemzi a Velencei-tó környékét.

2.6. Általános problémák és hiányosságok összegzése

A Velencei-tó térsége hazánk egyik legnagyobb lehetőségeket rejtő mikrorégiója. Különleges természeti adottságait, jelentős kulturális gazdagságát és kedvező közlekedés földrajzi helyzetét azonban egyelőre mégsem képes teljes mértékben kihasználni.

A térséget, és 9 települését, leginkább meghatározó elem maga a Velencei-tó, mely a legnagyobb fejlődési potenciált jelenti. A különleges adottságú tó csak szépségével azonban nem elég ahhoz, hogy a terület fejlődésének legfőbb mozgatórugójává váljon. Az elmúlt évtizedek nem elégséges mértékű befektetése számos hiányt és problémát eredményezett. Ezzel azonban nemcsak a nemzetközi, de a hazai versenyben is (főleg a Balatonnal szemben) elmaradt. Egy, a tóra épülő fejlesztési stratégia elsődleges eleme az adott helyzet felmérése és értékelése. Az ez alapján felmerülő számos hiányosság felismerése elengedhetetlen az előrelépéshez.

A térség és települései fejlődésének egyik, ha nem a legjelentősebb kulcsa a turizmusban rejlik. Az eddig csak részben kiaknázott terület számos lehetőséget nyújt a települések és a helyi lakosok számára is. A helyben meglévő jelentős inaktív népesség és a dolgozók ingázása hosszú távon nem fenntartható állapot, mely javításán mindenképpen a helyben levő munkahelyek számának bővítése az elsődleges cél. Ennek elérésére a legkézenfekvőbb és legrealisabb megoldása a már több soron említett turizmus fejlesztése és az ez által létrejövő új munkahelyek teremtése.

A térség idegenforgalmának központi eleme a Velencei-tó. A tó problémái közül elsődlegesen **az elmaradott vízi infrastrukturális elemek emelhetőek** ki. A tó vízgazdálkodása a szeszélyes időjárás hatására sajnos egyre ingadozóbb, mely megoldására, egy kiszámíthatóságot adó hatékony megoldás a cél. Ezáltal mindenképpen felújításra szorulnak, és minőségi előrelépést igényelnek a tavat ellátó ki- és befolyó **vizeken található vízi műtárgyak**. Ezek megoldódása és a vízszint megfelelő szinten tartása a szezonban a turizmus egyik legfontosabb eleme. A tó további infrastrukturális problémái között megemlíthendők **a partfalak, melyek állapota nem kielégítő**. A part déli és északkeleti oldalán található, az 1960-as, 1970-es években kiépített betonfal mára igen leromlott állapotú, valamint számos helyen indokolatlan, mely a természetes élővilág ideális életkörülményeinek létrejöttét gátolja. Ezek újragondolása és esetlegesen felmerülő elbontása, helyreállítása szintén fontos kérdéskör. A környező települések **csatornahálózatának fejlesztése is hiányos, mely elsősorban a csapadékvizek elvezetésére igaz**. Ennek kiépítése sürgető feladat, hiszen az egyre gyakrabban előforduló, hirtelen lehulló nagy mennyiségű csapadékok a velencei-tó szennyeződését okozzák.

A tavon található, elsősorban idegenforgalmi célú infrastrukturális elemek minősége a térség egészét tekintve szintén nem versenyképes. Ezen belül kiemelendők a **strandok, melyek minőségi fejlesztése szintén elengedhetetlen** a turizmus egyre versenyképesebbé tételében. A tavon számos **hajó- és csónakkikötő is** található, melyek jó része nem képes megfelelő színvonalat biztosítani az itt hajózni, csónakozni vágyóknak. A kikötők fejlesztése további hiányosságok pótlására is felhasználható lenne, hiszen a tó vízfelszíni turisztikai (ún. vízitaxik, kenuk stb.) és sport (pl. windsurf) lehetőségeinek bővítése révén

szintén vonzóbbá, versenyképesebbé válhatna a terület.

A térség települései azonban nem csupán a Velencei-tó miatt számítanak ideális idegenforgalmi célpontnak. Az itt található 9 település számos **műemlékkel** rendelkezik, melyek közül azonban jó néhány állapota sajnos **erősen leromlott**, melyek felújítása szükséges. Az épített örökségen kívül további természeti kincsek is jellemzik a területet, hiszen a Velencei-hegység gránittömbje, vagy a tó környéki vizenyős nádas területek szintén turistacsalogatók, mely jobb kihasználása azonban nagyban függ ezek megközelíthetőségétől. Bár a közúti, vasúti megközelíthetőség kielégítő, emellett azonban mindenféleképpen **fejleszteni kell a turistautakat**, egyrészt a gyalogos turisták számára a meglévő utak javítása és hatásosabb karbantartás által, másrészt az egyre népszerűbb kerékpáros turizmus számára az egyre jobban kiépített, településeket és egyéb látnivalókat is összekötő, bicikliutak révén. **Hiányzik** továbbá egy olyan velencei-tavi **multifunkcionális információs/turisztikai központ** létrehozása, mely nemcsak egy átlagos tourinform iroda nyújtott adottságival rendelkezik, hanem ezen túl számos szolgáltatást nyújtva próbálja meg az itt vendégeskedő emberek időtöltését minél élménydúsabbá tenni.

A turizmus megerősödése azonban nem várható pusztán a hiányzó infrastrukturális feltételek által. Manapság egyre inkább fontossá válik az adott térség „eladása”, promótálása. Ennek érdekében hiányzik egy egységes turisztikai kép megalkotása és annak hirdetése. Ennek megoldására mindenképpen szükségeltetik a helyi TDM szervezet megerősítése, szakmai tevékenységének hatékonyabbá, kreatívabbá tétele, mely által a PR tevékenység erősödne és olyan új kezdeményezések születhetnének, mint pl. egy egységes kedvezménykártya létrehozása.

Sajnos további problémaként merül fel a térségben – a turizmustól eltekintve -, hogy kevés a vállalkozások megerősítésére, hálózatfejlesztésre, valamint a mikro-vállalkozások fennmaradására és megújulására irányuló kezdeményezés.

További probléma a táji és épített, természeti és kulturális örökség védelmének nem kielégítő minősége, valamint, hogy **gyenge a helyi identitás**, mely pedig a térségi fenntarthatóság egyik alappillére.

A fentiek alapján megállapítható, hogy nyilvánvaló előnyei ellenére a Velencei-tó és térsége még mindig nagyszámú problémával, hiányossággal küzd. Annak ellenére, hogy a fejlődési irányok egyértelműen a turizmus prioritását mutatják, az **állandó jellegű tőkehiány** a fejlődés legnagyobb akadálya. A főként az Európai Unió támogatásával eddig megvalósult fejlesztések és az állagmegőrzésre fordított intézkedések jócskán elmaradnak a szükséges mértéktől. Jóval több támogatásra és az eddigieknél **hatékonyabb hálózati-kapcsolatrendszerre** lenne szükség a térségi szereplők között, a terület turisztikai vonzerejének növelésére és a helyi lakosság életszínvonalának javítására.

2.7 A térség SWOT elemzése

A cselekvési stratégiához tartozó SWOT elemzés célja, hogy a döntéshozók számára feltárjuk a Velencei-tó térségében rejlő fejlesztési lehetőségeket, mely segítségül szolgálhat a döntések meghozatalában. Az alábbi táblázatban összesítettük a térség Erősségeit, Gyengeségeit, Lehetőségeit és Veszélyeit.

Belső, befolyásolható tényezők	Külső, nem befolyásolható tényezők
Erősségek	Lehetőségek
<ul style="list-style-type: none"> • Természeti és épített környezeti értékek magas koncentrációja (meghatározó növény és állatvilág, ásványi anyagokban gazdag tó, változatos tópart, Velencei –hegy közelsége, Mo. történelme szempontjából meghatározó helyek-emplék helyek, több mint 30 műemlék); • Gyógy wellness és extrém sport turizmus jelenléte (egész évben nyitva tartó Agárdi termálfürdő, Velencei Resort&Spa, kitesurf, vizisí); • Pozitív demográfiai tendencia (gyarapodó népesség, 20%-os növekedés); • Turisztikai szolgáltatásokhoz kapcsolódó közép és kisvállalkozások magas száma; • Kulturális élet gazdagsága (számos turisztikai célokat is szolgáló rendezvény, bortermelési és gasztronómiai hagyományok jelenléte, ápolása); • Térségi és helyi TDM szervezetek jelenléte; • Cselekvésre kész kistérségi társulás; • Erősödő civil összefogás, szerepvállalás (Térségi termelők és vendéglátók együttműködése); • Folyamatosan kiszélesedő regionális turisztikai együttműködésekben való részvétel (Fejér-Veszprém-Komárom megye. A kulturális örökségek és a rekreáció együttes kínálata komplex turisztikai terméket alkothat.). 	<ul style="list-style-type: none"> • A Tó elhelyezkedése és jó megközelíthetősége (A Velencei-tó Magyarország két legjelentősebb turisztikai desztinációja – Budapest, Balaton – között helyezkedik el. Kiváló megközelíthetőséggel: M7-es autópálya, a 7-es főút és a Budapest – Székesfehérvár – Nagykanizsa (30-as számú) vasúti fővonal, meglévő vízi közlekedés, kiépített túraútvonalak, bicikliútvonalak); • A gazdasági válság miatt felértékelődő belföldi turizmus optimális helyszínévé válhat; • Növekvő benzinárak miatt ideális helyszín a fővárosból kikapcsolódni vágyóknak; • Székesfehérvár, mint turisztikai központ közelsége; • A következő (2014-2020) uniós költségvetési periódusban rendelkezésre álló támogatási keretek kihasználása; • A hazai fizetőeszköz magas inflációja kedvezően hat a nemzetközi turizmusra.

Gyengeségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Tó környéki műemlékek nagy része erősen leromlott műszaki állapottal rendelkezik, felújításra szorulnak; • Természeti környezet egyes területeinek kezelője más-más szervezet, mely nagyban megnehezíti a Velencei-tó körüli természeti környezet egységes fejlesztési projektjeinek megvalósítását; • Rossz műszaki állapotban lévő partfalak; • Rossz műszaki állapotú hajó és csónakkikötők, valamint strandok; • Rossz állapotú strandok; • Rossz műszaki állapotú vízi műtárgyak; • Turista útvonalak kiépített lensége, mely miatt számos természeti kincs nem bejárható (Velencei-hegység gránittömbje, vagy a tó környéki vízenyős nádas területek); • A vendégéjszakák száma alacsony; • Kevés a vonzó, korszerű turisztikai attrakció; • Vendéglátóhelyek száma és minősége alacsony; • A helyi (élelmiszergazdasági) termékek még a térség közvetlen környezetében sem ismertek, emellett kevés a helyi, speciális kézműves termék, illetve ezek reklámja nem elégséges; • Tóparti települések felszíni vízelvezetése megoldatlan, a csapadékvizek által a szennyvízhálózat időszakosan túlterhelt; • A felszíni vízelvezetés megoldatlanság a veszélyezteti a tó vízminőségét, ökológiai egyensúlyát; • Kevés a valós térségi együttműködés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az önkormányzatok fejlesztési forrásai korlátozottak; • A Velencei –tó turisztikai vonzerő állapotának romlása; • Természeti értékek pusztulása, tradíció megszűnése • A következő (2014-2020) uniós költségvetési periódusban rendelkezésre álló támogatási források mértéke az előző ciklushoz mérten várhatóan lecsökken. • Tőkehiányos makrogazdasági környezet; • Tőkehiányos nemzetgazdasági környezet; • Állami kiadást csökkentő gazdaságpolitika.

6. ábra SWOT elemzés
(Forrás: saját szerkesztés)

2.8 A térség problémafája

Rossz állapotú partfalak	Rossz állapotú strandok	Megoldatlan felszíni vízelvezetés	Leromlott állapotú műemlékek	Rendezetlen partszakaszok	Helyi termékek nem ismertek	Hajó és csónak kikötők rossz állapota	Turisták alacsony mobilitása a Tó körül	Rossz állapotú vízi műtárgyak	Nem minden turisztikai érték megközelíthető
---------------------------------	--------------------------------	--	-------------------------------------	----------------------------------	------------------------------------	--	--	--------------------------------------	--

Magán beruházások elmaradása	Állami beruházások elmaradása	Önkormányzati beruházások elmaradása	A térség reálgazdaságának (első sorban turizmus) visszaesése, a vendégéjszakák alacsony száma
-------------------------------------	--------------------------------------	---	--

A térség **fejlődése lelassult**, egymást erősítő negatív folyamatok indultak meg amelyek a Velencei-tó, mint turisztikai desztináció **leértékelődését eredményezik**

7. ábra Problémafa
(Forrás: saját szerkesztés)

2.9 A térség célfája

A térség **fejlődésének beindítása**
a térség turisztikai felértékelődése
„VELENCEI-TÓ A TERMÉSZETES EGÉSZSÉG”
Jövőkép: A VELENCEI-TÓ A TESTI – LELKI HARMÓNIA MEGTEREMTÉSE, A
REKREÁCIÓ ÉS EGÉSZSÉGTURIZMUS TURISZTIKAI MODELLJE”¹

Növekvő számú és volumenű Magán beruházás	A térség felértékelődése révén szükséges Állami beruházások megvalósulnak	Az önkormányzati adóbevételek növekedésével az Önkormányzatok folyamatos fejlesztésre és fenntartásra képesek	A térség reálgazdasága (elsősorban turizmus) megerősödik, vendég éjszakák száma jelentősen növekszik
---	--	---	---

Partfalak megújítása	Strandok megújítása	Felszíni vízelvezetés megnyugtató megoldása	Műemlékek rekonstruk- ciója	Egységesen rendezett tópart	Helyi termékek elterjedése	Hajó és csónak kikötők megújítása	Turisták tó körüli mobilitása megerősö- dik	Vízi műtárgyak megújítása	A turisztikai értékek teljes körűen megközelít- hetővé válnak
--------------------------------	-------------------------------	--	--	---	--	---	--	---	---

Magán és közsféra összefogásának ösztönzése	Állam és önkormányzatok összefogásának ösztönzése	Önkormányzatok közötti összefogás ösztönzése	Civilek és az önkormányzatok összefogásának ösztönzése
---	---	--	--

8. ábra Célfa

(Forrás: saját szerkesztés)

¹ A Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület LEADER Helyi Akciócsoport Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája 2011- Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület

A térség fejlesztésének stratégiai célja a Helyi LEADER Akciócsoport által kialakított térségi szlogen és jövőkép mentén a Velencei-tó, mint térség fejlődésének beindítása. A cél a térség turisztikai felértékelődése révén valósulhat meg.

Az átfogó célok egy része az elmaradt beruházások pótlására vonatkozik, továbbá hangsúlyozza az önkormányzatok fejlesztési feladatai mellett a fenntartás üzemeltetési felelősségét és talán a legfontosabb átfogó célként a célfában megjeleni a reálgazdaság megerősítése.

A célfában bemutatott specifikus célok megvalósításának egyrészt feltételei, másrészt kedvező hozadéka a szaggatott vonallal jelölt összefogások, együttműködések.

3. Kérdőíves felmérés eredményének kiértékelése

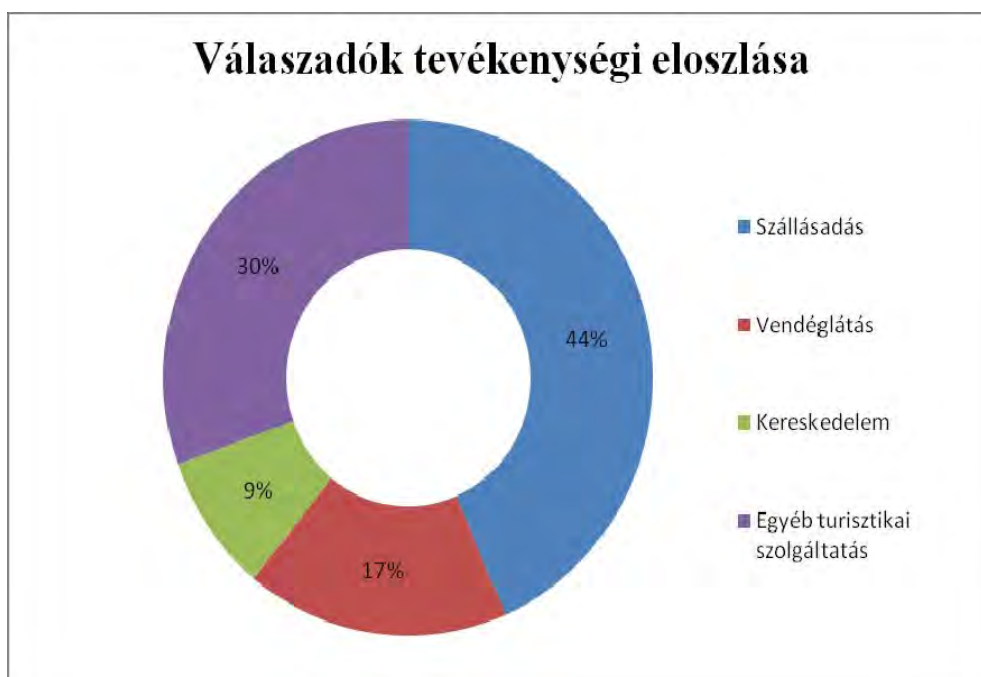
Mivel jelen tanulmány a Velencei-tó térségének elsősorban turisztikai fókuszú fejlesztési stratégiáját alapozza meg, a tervezés során előzetesen körvonalazott beavatkozások fontosságával kapcsolatban online kérdőívezéssel a helyi idegenforgalmi vállalkozóktól is kértünk visszacsatolást.

A kérdőív – mely a mellékletben megtekinthető – első felében a válaszadókra vonatkozó kérdéseket tettük fel, a második felében a már körvonalazott fejlesztési beavatkozások fontosságát vizsgáltuk, illetve a helyi vállalkozókkal való együttműködés módjára vártunk javaslatokat.

A ~200 db kiküldött kérdőívre 23 értékelhető válasz érkezett. A válaszok alapján a felmérés reprezentatívnak tekinthető, a következő válaszadói összetételből adódóan:

Milyen tevékenységet végez (több tevékenység esetén, mi a fő tevékenysége)?

Mivel visszaérkező kérdőívek a helyi és térségi TDM szervezetek címlistáiról érkeztek vissza, nem meglepő, hogy a válaszadók szinte 100%-a a turizmusban, vagy ahhoz szorosan kapcsolódó területen tevékenykedik. Ezen belül domináns a szállásadók száma (44%) és a vendéglátók száma (17%). Az egyéb tevékenységek a következőkből tevődnek össze, egy-egy vállalkozás válaszából: kiállítás, programszervezés, hajózás, kenuzás, tourinform, tanácsadás, pályázatírás, területfejlesztés. Az egyes tevékenységek eloszlását a 9. sz. ábra mutatja.

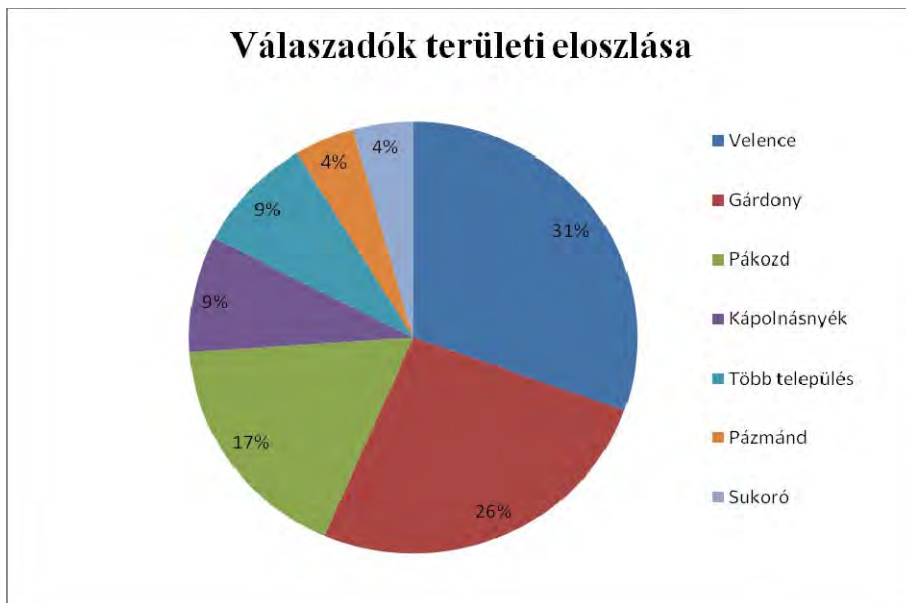
9. ábra Válaszadók tevékenységi eloszlása
(Forrás: saját szerkesztés)

Melyik településen(eken) végzi Ön a tevékenységét?

A kistérség 9 településéből 7 településről érkezett válasz. Tekintettel arra, hogy a Velencei-tó idegenforgalmát meghatározó települések vállalkozásainak válaszait megismerhetjük, a

területi elosztás megfelelőnek tekinthető. A legtöbb válasz Velencén tevékenykedő vállalkozásoktól érkezett, amit a Gárdonyban működő, választ adó vállalkozások száma követ. A válaszadók darabszámának területi eloszlását a 10. sz. ábra (körcikk diagram) mutatja.

Mivel visszaérkező kérdőívek a helyi és térségi TDM szervezetek címlistáiról érkeztek vissza, nem meglepő, hogy a válaszadók szinte 100%-a a turizmusban, vagy ahhoz szorosan kapcsolódó területen tevékenykedik. Ezen belül domináns a szállásadók száma (44%) és a vendéglátók száma (17%).

10. ábra Válaszadók területi eloszlás
(Forrás: saját szerkesztés)

Mióta végzi ön a tevékenységét?

A kérdőíven a válaszadóktól azt kérdeztük, hogy mióta végzik a fent azonosított tevékenységüket. A válaszokat négy kategóriából választhatták ki: több mint 2 éve, több mint 5 éve, több mint 10 éve, több mint 20 éve. A visszaérkezett válaszok alapján megállapítható, hogy az alapján, hogy mekkora múltra tekintenek vissza a válaszadók, mekkora tapasztalattal rendelkeznek a Velencei-tó környékén való tevékenységük tekintetében, az eloszlás szinte teljesen egyenletes. A kérdőívek kiértékelése szempontjából ez szintén kedvező jelenség, hiszen így azok véleménye is reprezentálva van, akik már több tíz éve közelről ismerik, alakítják a Velencei-tó turizmusát, és azoké is, aki csak néhány éve kezdtek bele a tevékenységükbe. A szinte teljesen egyenletes eloszlást a 11. számú ábra is jól szemlélteti.

11. ábra A végzett tevékenységek időtartama
(Forrás: saját szerkesztés)

Pontozza fontosságuk szerint a Velencei tavi térség egészét érintő alábbi fejlesztéseket!

A kérdőívvezés egyik legfontosabb kérdése, hogy a már körvonalazott fejlesztési beavatkozások fontosság szempontjából milyen megítélés alá esnek. A beérkezett válaszok megerősítik az összes, megfogalmazott beavatkozás fontosságát, mivel a legkevesebb pontot kapott beavatkozás is átlagosan 3,56 pontot kapott.

A válaszadók véleménye szerint kiemelkedően a legfontosabb fejlesztés a strandok felújítása, fejlesztése kell, hogy legyen. Feltehetően ennek az a természetes oka, hogy a Velencei-tó turisztikai kínálatában maga a tó a legmeghatározóbb elem. A legtöbb turisztikai szolgáltató ezért a tó partján helyezkedik el, sok esetben a strandokon.

Meglepő módon a fontossági sorban a következő nem egy infrastrukturális beavatkozás, hanem egy szervezési lépés, fejlesztési szemlélet megerősítése: a térségi települések fejlesztéseinek összehangolása, egy közös fejlesztési koncepció kialakítása révén. A további tervezési lépések szempontjából a jelenség nem figyelmen kívül hagyható, hiszen az eredményes területfejlesztéshez szüksége van a térség vállalkozóinak – akik, a turizmus szolgáltatói oldalának meghatározói – bevonására, aktiválására.

A harmadik legfontosabbnak ítélt beavatkozás a partfalak felújítása, átépítése, védelme. Az önkormányzati interjúk alkalmával is megerősített infrastrukturális beruházás fontosságát a helyi vállalkozók is visszaigazolják.

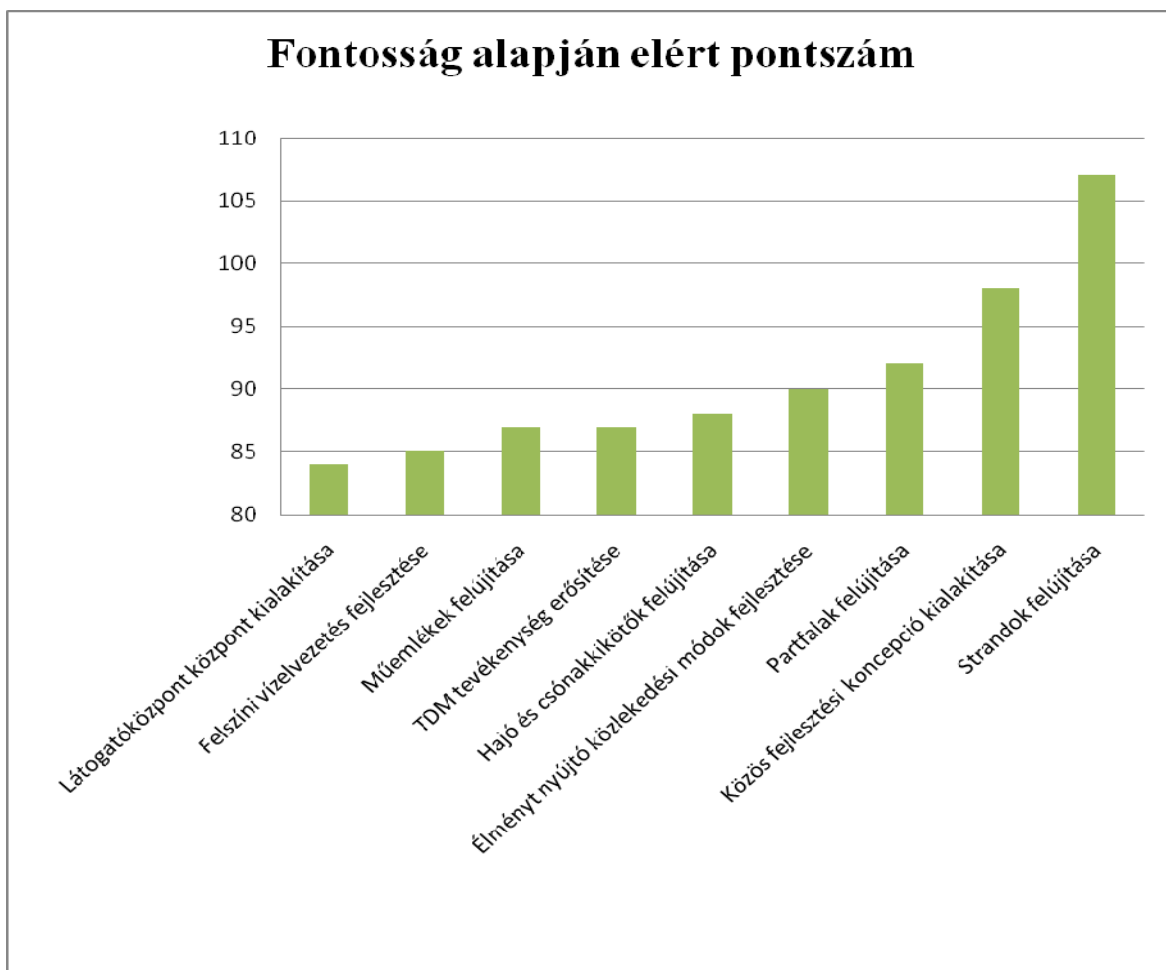
90 ponttal szintén a nagyon fontos kategóriába sorolták a válaszadók az „élményt nyújtó közlekedési módok fejlesztése a Velencei-tó települései között (pl.: vízitaxi szolgáltatás elindítása, tó körüli kerékpárkölcsonzó rendszer kialakítása, kerékpárút fejlesztés stb.)” beavatkozást. Ez a relatív magas pontszám megerősíti, azt a tervezői koncepciót, mely szerint a Velencei-tóra látogatók mobilitásának könnyebbé és élményszerűbbé tételével a turisztikai bevételek nagyobb mennyiségben és egyenletesebb eloszlással jelenhetnek meg

a tó környékén. A Velencei-tó, mint termék akkor értékesíthető hatékonyan, ha a gazdag termék és szolgáltatás kínálat valóban elérhető, akár néhány nap ott tartózkodás mellett is kihasználható. Ennek feltétele – egyebek mellett –, hogy az egyes helyszínek kényelmesen, gyorsan és lehetőleg önmagában is élményt nyújtó módon elérhetőkké váljanak.

A fontosság sorrendjében a vállalkozók megítélése szerint a következő a hajó és csónak kikötők fejlesztése, amit a TDM tevékenység megerősítése követ, majd a műemlékek felújítása következik.

Meglepő módon a válaszadók megítélése szerint a felszíni vízelvezetés javítása a kevésbé fontos beavatkozásokhoz sorolódott, annak ellenére, hogy a polgármesteri interjúkon a beavatkozás egybehangzóan a második, harmadik legfontosabb elemként került megfogalmazásra.

Az egyes beavatkozások értékelése közötti arányokat a következő ábra szemlélteti.

12. ábra Fontosság alapján elért pontszám
(Forrás: saját szerkesztés)

A kérdőív következő három kérdésére a kitöltők szabadon fogalmazhatták meg válaszaikat. A válaszokból a következőkben ismertetünk azokat, amelyet a továbbtervezés során figyelembe veendő.

Van-e olyan fejlesztés az Ön véleménye szerint, amely a Velencei-tó fejlődése érdekében fontos lenne és nem szerepel a fenti felsorolásban?

„Kerékpáros és közösségi közlekedés kapcsolatának fejlesztése, mely már a Balaton, Tisza-tó és Fertő-tó viszonylatában működik. A Velencei-tóra látogató kerékpáros turisták nem vehetik igénybe a MÁV kerékpáros kedvezményeket. De az úgynevezett Balaton-Mix típusú kedvezmény biztosítani lehetne a Velencei-tóra látogatóknak is.”

„Bogracsozó helyek kiépítése, új turista útvonalak létrehozása, új a vízi sportokhoz kiránduláshoz, és szórakoztatáshoz tartozó kínálat bővítése.”

„Nem csupán élmény alapú, hanem általában "tömeg"közlekedés a tó körül, kulturált pakolási lehetőség, a Velencei-tó kapuja projekt befejezése, turisztikai tartalommal megtöltése (nem bugyi bolt és CBA...) Általában infrastruktúra és minőség fejlesztés, még a legkisebb szolgáltatóknál is!!!”

„Összehangolt programok, jobb információáramlás, minőségi szolgáltatók, a szolgáltatók képzése.”

„1. A kerékpár utak befejezése, kijavítása után kilátók építése melléjük.

2. Két automata mérő oszlop a tókörok regisztrálására.

3. A jelenlegi hasznosítás (MOHOSZ) sürgős megváltoztatása. Alsó méretkorlátok növelése, felsők bevezetése, végre komoly ellenőrzés, a szabályok betartatása.

4. A kikötőkből a nagyon üresek közül néhányat le lehetne keríteni fizetős horgásztónak.

5. Kihaszíratlan területekből fel lehetne ajánlani kishajós egyesületeknek használatra, hogy megerősödhesse. (pl. katamaránoknak)

6. A romos épületek, kihaszíratlan területek, fejlesztési elképzelések a TDM oldalán egy lapra kerüljenek.

7. A minőségi szolgáltatások weboldali marketingje több nyelven legyen elérhető (lengyel, román, szlovák, dán, holland stb.)

8. A kerékpár kölcsönzöt magánpénzből fejlesszék.

9. A vizitaxi csak elektromos lehet.

10. A kikötőket magánkézbe kell adni, kotrási kötelezettséggel.”

„Meg kell vizsgálni, hogy a térség miben erős pontosan, és egy koncepcióval olyan látványos dologgal kitűnni, amiben ez a térség lehet a legjobb Magyarországon, vagy akár Közép-Európában. Példa (makói hagyma, Villányi bor, Hajdúszoboszló gyógyfürdő, stb.)”

„Konkrétan Velencén, nincs egy normál bevásárlóközpont, nincs egy olyan közösségi helyiség ahova a fiatalok járhatnának, nincs a gyermekeknek egy élménypark, játszótér, szabadidő park...”

„Közvetlen tóparti területek, sétányok fejlesztése, kialakítása.”

„Legyen bent sok hal. Ívó helyek kialakítása a halak számára. Betonpart lebontása. A tó mellett árterek legyenek. A tó melletti építkezések legyenek gyorsan befejezve. Ingyenes mellékhelyiségek és ivó kutak biztosítása.”

„Útburkolat minőségének javítása, karbantartások.”

„A meglévő szervezetek fejlesztése, támogatása, bevonása új feladatokba és nem feltétlenül új szervezetek létrehozása. A már működőt megbecsülni is kell. Nem elég fejleszteni (pl. kerékpárút), de azt fenntartani, gondozni is szükséges. Pályázatok a meglévő fejlesztések fenntartására, gondozására (fűkaszálás, virágosítás, szerszámok, emberek stb...). Pl. Pákozdd derekasan küzd a fejlesztéseivel kapcsolódó fenntartással.”

„Több program, több játszótér, gyermekbarát strand, kisgyermekes családoknak. Sokszor hallom, hogy kisbabával nem szeretnek menni a tópartra mert nincs , vagy nem megfelelő a hely pelenkázásra, szoptatásra. Szerintem a családokat kellene megcélozni, hogy szívesen jöjjenek a Velencei-tóra.”

Véleménye szerint, milyen – első sorban nem anyagi hozzájárulást igénylő – tevékenységgel tudják a helyi vállalkozók és civil szervezetek elősegíteni a Velencei-tó és térségének fejlődését, az idegenforgalom erősödését?

„Társadalmi munka (szemétszedés, köztéri pihenőhelyek rendbetétele, festése, szemetesek felszerelése, készítése....stb.)”

„Kulturált minőségi szolgáltatás, elérhető szolgáltatások, információ biztosítás, vendégszeretet.”

„Ha a meglévő weboldalaikat összekapcsolják, azokat rendszeresen frissítik.”

„Az egykori Velencei-tó barátainak egyesülete jó kezdeményezés volt. Ma is sok jó ötlettel kecsegtető civil aktivitásra van szükség.”

„Amíg az önkormányzatok a térségben széthúznak, semmilyen egységes koncepció sincs, és kizárólag politikai alapon történik a fejlesztés és döntéshozás, miért várnak bármilyen magántőké, hogy elsőként vállaljon anyagi terhet egy olyan fejlődésért, ami felülről határozódik meg, és nem pedig az igények alapján alulról??? Mihelyt érzékeli a térség vállalkozója, hogy egységes, átlátható és KÖVETKEZETES az irány, hozzá fogja tenni a maga nagy részét!!! Pl: hosszú távú bérleti lehetőségek. a beruházások x %-t az iparüzési adóból le lehessen vonni, stb.”

„Közös koncepció lényegének megértése, tudomásul vétele, alkalmazása, használata.”

„Helyi termékeket vesznek, helyi termelőktől. És ezt reklámozzák az idegenforgalomban is.”

„Egymás szolgáltatásainak ajánlása, garantált szolgáltatás nyújtása állandó minőség biztosítása szolgáltatásokat illetően MOSOLY és BARÁTSÁG a vendég felé, azaz VENDÉGKÖZPONTÚSÁG, gondolok itt a "háttérszolgáltatásokra" is (pl. Posta és hivatalok, kereskedelmi üzletek) - ez aztán nem kerül pénzbe.....”

„Szórakozási, kikapcsolódási, sportolási lehetőségek biztosítása, a rendőrök bűnmegelőzésre biztatása a nyaralók zaklatása helyett, közös fórumok, találkozók, egymás segítése (pl.: árukapcsolással, információkkal, ha kell árubeszerzéssel)...”

Ön mivel tud hozzájárulni a Velencei-tó és térségének fejlődéséhez?

„Pihenőhely kialakítás, karbantartása, szemétszedés.”

„Több éve több száz új fizetőképes vendéget hozok a Velencei-tó partjára, akik amúgy nem jöttek volna a térségbe. Más vállalkozásokhoz is irányítom a vendégeket. Itt adózom, a cég is, Igényes színvonalas szolgáltatást nyújtok. Önkormányzatnak sok bérleti díjat fizetek ott, ahol amúgy nem volt hasznosítva a terület sok-sok éve. A fentiek megvalósítása esetén még több anyagi és szervezői hozzájárulást tennék.”

A legtöbb válaszadó saját üzleti tevékenységének magas színvonalú, lelkiismeretes végzésében, és a helyi szolgáltatások, termékek fogyasztásában ajánlásában látja a térség fejlesztéséhez való hozzájárulást.

4. Következtetések, javaslatok: a térség fejlesztésének legfontosabb beavatkozási területei – Prioritások

Jelen fejezetben a helyzetelemzés, a SWOT analízis, a problémafa és célfa elemzés, valamint a személyes interjúk során körvonalazott ~17–20 milliárd forint összköltségű program elemeit mutatjuk be a terv előkészítő jellegének megfelelő szinten részletezve. Azokat a fejlesztéseket foglaljuk prioritásokba/beavatkozásokba, amelyeket **a közszféra kell, hogy megvalósítson** annak érdekében, hogy megfelelő kereteket és vonzó környezetet biztosítson azokhoz a fejlesztésekhez, amelyeket a magánszféra valósít meg profit szerzés reményében.

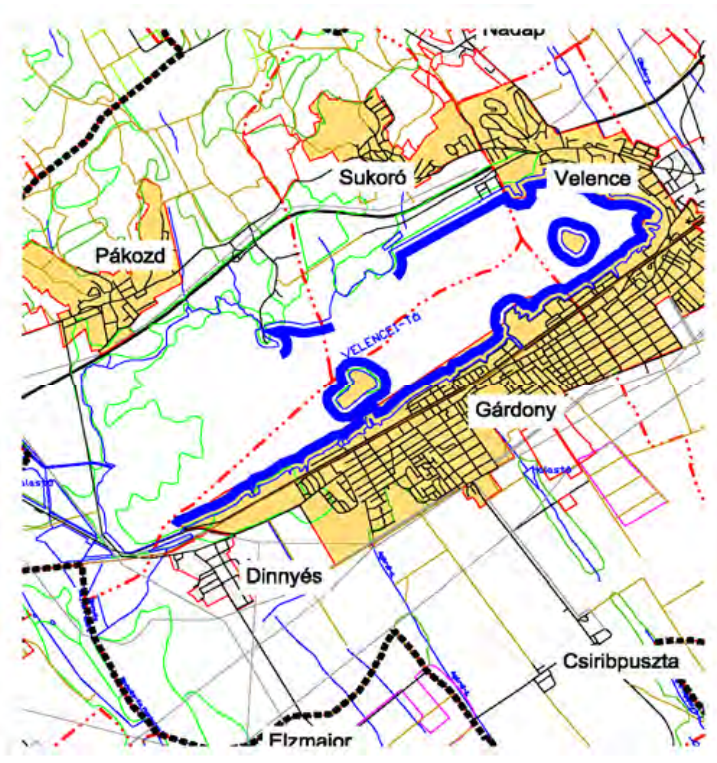
A beavatkozásokat, mint a megalapozó munkafázisokra épülő javaslatokat cél, tartalom, a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához való tartalmi illeszkedés, az indokoltság, az előkészítettség, a becsült bekerülési költség, a kockázatok és a konkrét feladatok/tevékenységek szerinti bontásban, táblázatos formában ismertetjük.

Általánosságban elmondható, hogy az összes beavatkozás esetében további részletes vizsgálatra, tervezésre van szükség a konkrét megvalósítás megkezdése előtt.

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	4.1. Tóparti partfalak (és a Cserepes-sziget partfalainak) felújítása, átépítése, védelme;	1.
Cél	Az elavult, rossz műszaki állapotban lévő partfalak, partfalszakaszok korszerűsítése, felújítása a Velencei-tó és a Cserepes-sziget körül. A kapcsolódó mederkotrás feladatok elvégzése, a kikotort zagy elhelyezése. Ahol lehetséges, a rekonstrukció során a természetközeli állapotok megőrzését, a rövid, lédós, fővenyes partszakaszok kialakítását kell szem előtt tartani, a parti létesítmények vagyónvédelmi szempontjainak figyelembe vételével.	
Tartalom	A felújításra, magasításra, elbontásra váró partfalszakaszok felmérésen alapuló azonosítása. A szükséges partfal felújítási tervek elkészítése. A beruházáshoz szükséges engedélyek beszerzése. A mederkotrás és partfal bontási-helyreállítási és újjáépítési műszaki beavatkozások elvégzése. Az összesen kb. 23 km hosszú partfalból 8 km a VIZIG kezelésében áll, míg a fennmaradó 15 km önkormányzati kezelésű. A felújítandó partfalak hosszát, és az elvégzendő műszaki és szervezési feladatokat a 2006-ban készült fejlesztési program ² részletesen tárgyalja. A	
Illeszkedés a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához	<i>1. Célkitűzés - Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikrovállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért</i> Az idegenforgalomra kedvező hatással bíró beavatkozás,	

² A Velencei-tó Vértes kiemelt üdülőkörzet területfejlesztési programjának a Velencei-tó környéki többcélú kistérségi társulás településeire vonatkozó elhatározásai-VÁTERV95- 2006. augusztus

	<p>elősegíti a turisztikai szolgáltatók forgalombővülését.</p> <p>2. <i>Célkitűzés - Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával</i></p> <p>Az épített környezet fenntartását, és a tó vízminőségének megőrzését szolgálják a partfalvédelmi beavatkozások.</p> <p>3. <i>Célkitűzés - Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával</i></p> <p>A vízpart épített infrastruktúrájának fejlesztése igényesebb életteret biztosít és a tóparti szolgáltatások hozzáférhetőségét is javítja.</p> <p>4. <i>Célkitűzés - Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészség turizmus megteremtésével</i></p> <p>A Velencei-tó turisztikai kínálatában alapvető elem a tópart, így a tópart infrastruktúrájának fejlesztése közvetetten hozzájárul a tó turisztikai fejlődéséhez.</p>
Indokoltság	A 60-as 70-es években épület, főleg vasbeton szerkezetű partfalak jelentős része mára elavult, nem megfelelő magasságú, nem illeszkedik a tó ökoturisztikai arculatához .
Előkészítettség/státusz	A vízi létesítmények felújítására 1992-ben készült műszaki állapotot felülvizsgáló és a felújításokat rögzítő terv, illetve a korszerűsítésre pedig 1996 – ban koncepció terv készült. Ezek felülvizsgálatát el kell végezni.
Becsült költség (Millió Ft)	Tervezési díj: 24 Millió Ft (Viziterv Alba Kft. 2012. augusztus 30-i árajánlata alapján) Kivitelezés: 2 500 Millió Ft.
Kockázatok	A különböző tulajdonosokhoz tartozó partfalak fejlesztése koordinációs kockázatokat rejt. A felújítási munkálatok során a partszakaszok nem használhatók a fürdőzők, tó-használók részéről.
Feladatok/tevékenységek	Tervező kiválasztása (közbeszerzési törvény előírásainak figyelembevételével) A meglévő tervek felülvizsgálata Tervezés Engedélyeztetés Kivitelező(k) kiválasztása Kivitelezés Pénzügyi elszámolás

13. ábra Partfal rekonstrukció
(Forrás: Velencei-tó Vértes kiemelt üdüőkörzet területrendezési programjának kivonata a Velencei-tó környék településeire)

<p>Prioritás/Beavatkozás megnevezése</p>	<p>4.2. Élményt nyújtó közlekedési módok fejlesztése a Velencei-tó települései között (kikötők fejlesztése);</p>	<p>2.</p>
<p>Cél</p>	<p>Kihasználva a tó „barátságos” méretét, cél olyan infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, amely a tóparton nyaralókat arra ösztönzi, hogy a környező, vagy a tó másik oldalán elhelyezkedő településeket is meglátogassák, ott szolgáltatásokat vegyenek igénybe. Az élményt nyújtó közlekedési fejlesztések nem csak bővítik a turisztikai kínálatot, de elősegítik a Velencei-tó egyéb turisztikai szolgáltatásainak hatékonyabb értékesítését, a jelenleg kevésbé frekvenciált településeken is erősítik a turisztikai keresletet. Az élményt nyújtó közlekedési módok fejlesztéséhez szorosan kapcsolódik az előírásoknak megfelelően kialakított és üzemeltethető csónak és hajó kikötők kialakítása, a jelenleg működő kikötők korszerűsítése.</p>	
<p>Tartalom</p>	<p>A fejlesztésre szoruló, és fenntarthatósági vizsgálat alapján fejlesztendő hajó és csónak kikötők azonosítása, műszaki, funkcionális fejlesztése.</p> <p>Hiányzó kerékpáros infrastruktúra kiépítése, esetleg a Székesfehérvárról induló kerékpárút meghosszabbítása Dinnyésig. Lovas túra útvonalak kijelölése, szükséges infrastrukturális, információs elemek kialakítása.</p> <p>Kerékpár kölcsönző rendszer, vízitaxi szolgáltatás (elektromos hajókkal, és vagy emberi erő meghajtású „gondolákkal”) üzleti életképességének vizsgálata, fejlesztő, üzemeltető azonosítása.</p>	
<p>Illeszkedés a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához</p>	<p><i>1. Célkitűzés - Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikrovállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért</i></p> <p>A turisztikai szolgáltatások könnyebb és magasabb színvonalú elérhetővé tételével a beavatkozás javítja a térség turisztikai vonzerejét, növeli a vendég éjszakák számát és a vendégek fajlagos költségét. Az élményt nyújtó közlekedési elemek bővítik a turisztikai kínálatot, amely szintén a helyi turizmus fejlődéséhez járul hozzá.</p> <p><i>2. Célkitűzés – Fenntarthatóság: A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával</i></p> <p>A beavatkozás az épített környezet fejlesztéséhez, a természeti környezettel való összhang erősítéséhez, a természetben eltöltött szabadidő növeléséhez is hozzájárul. A turisták mobilitásának növelése révén a fejlesztés segíti a népi hagyományokkal rendelkező tóparti települések megismerését, nagyobb mértékű bekapcsolódását a helyi idegenforgalomba, ezzel a helyi identitás és kulturális értékek megerősítését szolgálja.</p> <p><i>3. Célkitűzés - Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés</i></p>	

	<p><i>elérhetőségével és javításával</i></p> <p>A kikötők, a helyi közlekedési, sportolási és hobby igényeket is kiszolgálják, ezért ezek fejlesztése hozzájárul az életminőség fejlesztéséhez.</p> <p>4. <i>Célkitűzés - Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészség turizmus megteremtésével</i></p> <p>A beavatkozás célja, hogy a turisták települések közötti és tó körüli mobilitásának elősegítésével egy jelenleginél szélesebb szolgáltatáscsomagként értékesítse a „Velencei-tavat”, mint komplex ökoturisztikai terméket, a fejlesztés kifejezetten hozzájárul a modell értékű turizmus fejlesztés célkitűzéséhez, ezen célkitűzés elérésének egyik eszköze.</p>
Indokoltság	<p>A kikötők fejlesztését első sorban a jelentős hajó és csónakforgalom, valamint az üzemeltetés műszaki infrastruktúrájára vonatkozó szigorú jogszabályi előírásoknak való megfelelés indokolja, míg az élményt nyújtó közlekedési fejlesztések erősítik a Velencei-tó egyéb turisztikai szolgáltatásainak értékesítését, a jelenleg kevésbé látogatott településeken is erősítik a turisztikai keresletet.</p> <p>A kikötők fejlesztése további hiányosságok pótlására is felhasználható, hiszen a tó vízfelszíni turisztikai (ún. vízitaxik, kenek stb.) és sport (pl. windsurf) lehetőségeinek bővítése révén szintén vonzóbbá, versenyképesebbé válik a terület nem beszélve a tó körüli (kerékpárkölsönző rendszer kialakítása, kerékpárút fejlesztés, lovas túra útvonalak kialakítása stb.) fejlesztési lehetőségek kihasználásáról.</p>
Előkészítettség/státusz	A teljes beavatkozásra nem készültek tervek, felmérések.
Becsült költség (Millió Ft)	1000 (a már megpályázott tó körüli kerékpárút fejlesztés költségein felül)
Kockázatok	A felújítási munkálatok alatt a hajó és csónakforgalom nem folyamatos működésének, valamint az utak fejlesztésével járó zavaró tényezők (por, zajhatások stb.) kockázata
Feladatok/tevékenységek	<p>Tervező kiválasztása (közbeszerzési törvény előírásainak figyelembevételével)</p> <p>A meglévő tervek felülvizsgálata</p> <p>Tervezés</p> <p>Engedélyeztetés</p> <p>Kivitelező(k) kiválasztása</p> <p>Kivitelezés</p> <p>Pénzügyi elszámolás</p>

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	4.3. Tóparti felszíni vízvezetés infrastruktúrájának fejlesztése;	3.
Cél	<p>Pákozd, Sukoró, Nadap, Pázmánd, Kápolnásnyék, Velence, Zichyújfalu és Gárdony (Agárd és Dinnyés városrészekkel együtt) települések esetében a felszíni vízvezetés problémájának megoldása.</p> <p>A fenti települések esetében nagyságrendileg 426 m hosszban vízvezető rendszerek kiépítése válik szükségessé, melynek legfőbb oka a csapadékvizek által időszakosan elöntött és túlterhelt szennyvíz hálózat rossz állapota, mely nagyban kihat a Velencei-tó vízminőségére is. A fejlesztés tartalmazza az újonnan építendő árkokat, csapadécsatornákat, folyókákat, áttereseket, záportározót, valamint a meglévő árkok jó karba helyezését, burkolását annak érdekében, hogy a megvalósuló rendszer műszakilag egységes kiépítettséget érjen el és rendszeres karbantartás mellett biztosítsa a csapadékvizek kártétel nélküli, rendezett és biztonságos elvezetését. A műszaki tartalomba beletartoznak a Velencei-tó, mint fokozottan védett felszíni víztest vízminőség védelmét szolgáló közműtárgyak is, hordalékfogók, iszap és olajfogók, csapadékvíz átemelők.</p>	
Tartalom	<p>A rendelkezésre álló tanulmánytervek, megvalósíthatósági tanulmányok aktualizálása, felülvizsgálata, majd a szükséges felszíni vízrendezés terveinek elkészítése és kivitelezése. A vízgyűjtő vonalán lévő további települések közül Pátka, Pázmánd, Csákvár, Lovasberény, Zámoly, Zichyújfalu, Vereb települések vízrendezési kiviteli terveinek elkészítése, illetve a vízrendezés megvalósítása. „A Velencei – tavi kistérség elvi vízjogi és megvalósíthatósági tanulmányterve 2003–ban elkészült és a vízjogi engedélyek 2004. december 31–ig voltak érvényesek. Elvi vízjogi engedélyezési terv és megvalósíthatósági tanulmány készült Pázmádon. Zichyújfalu vízrendezése részben vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezik, de a településnek nincs összefoglaló vízrendezési terve. Az intézkedési csoport első ütemeként kiemelt fejlesztési feladatként kell megjelölni a tó körüli szennyvízcsatornák nagy esőzések előforduló szennyvíz kiömléseinek megakadályozását.”³</p>	
Illeszkedés a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához	<p><i>1. Célkitűzés - Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikrovállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért</i></p> <p>A tóparti települések egységes vízrendezési és vízkár mentesítési feladatainak elvégzésével megakadályozható a csapadékvizek által időszakosan tóba közvetlenül bekerülő hígított szennyvíz tóba való beszivárgása, mely a strandok vízminőségét és</p>	

³ A Velencei-tó Vértes kiemelt üdülőkörzet területfejlesztési programjának a Velencei-tó környéki többcélú kistérségi társulás településeire vonatkozó elhatározásai-VÁTERV95- 2006. augusztus

	<p>használhatóságát is nagyban befolyásolja.</p> <p>2. <i>Célkitűzés - Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával</i></p> <p>Az épített és természeti környezet fenntartását, és a tó vízminőségének megőrzését egységesen szolgálják a tóparti felszíni vízelvezetéssel, vízkármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések.</p> <p>3. <i>Célkitűzés - Életminőség fejlesztés: Igényes életter kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával</i></p> <p>A vízrendszer egységes műszaki színvonalú kiépítése (átalakítása) igényesebb életteret biztosít a településeken élőknek. Minimalizálható a csapadékvizek által okozott felszíni elöntések, katasztrófhelyzetek száma.</p> <p>4. <i>Célkitűzés - Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészség turizmus megteremtésével</i></p> <p>A Velencei-tó turisztikai kínálatában alapvető elem a tópart, így a tópart vízrendezése és vízkármentesítése közvetetten hozzájárul a tó turisztikai fejlődéséhez.</p>
Indokoltság	<p>A településeken az esővíz elvezetése nem megoldott, így jelentősebb csapadékhullás esetén a túlterhelt szennyvízcsatornákból higított szennyvíz kerülhet a tó vízébe, mely komoly problémákat okozhat a térségben (romlik a víz minősége, csökken a tó idegenforgalmi értéke stb.). Elengedhetetlen a teljes (szennyvízcsatorna hálózattól elkülönített) esővízcsatorna hálózat kiépítése.</p> <p>A beavatkozást leginkább a tó vízminőségének, ökológiai egyensúlyának fenntartása teszi szükségessé.</p>
Előkészítettség/státusz	<p>Az elmúlt években jelentős vízrendezési fejlesztések nem történtek a térségben, így a már meglévő tanulmányok jó alapul szolgálhatnak a szükséges beavatkozások tervezéséhez.</p> <p>„A Velencei – tó kistérség településein a vízrendezési elvi vízjogi és megvalósíthatósági tanulmánytervek 2003 – ban elkészültek.”⁴</p>
Becsült költség (Millió Ft)	7 000 -10 000
Kockázatok	<p>A nagy kiterjedésű infrastrukturális beruházás a település lakosait és a Velencei-tóra érkező turistákat zavarja;</p> <p>A már meglévő vízelvezető rendszer nem egységes, ezért a fejlesztés számos műszaki kockázatot is rejt.</p>
Feladatok/tevékenységek	<p>Tervező kiválasztása</p> <p>A meglévő tervek felülvizsgálata</p> <p>Engedélyeztetés</p> <p>Kivitelezés</p> <p>Pénzügyi elszámolás</p>

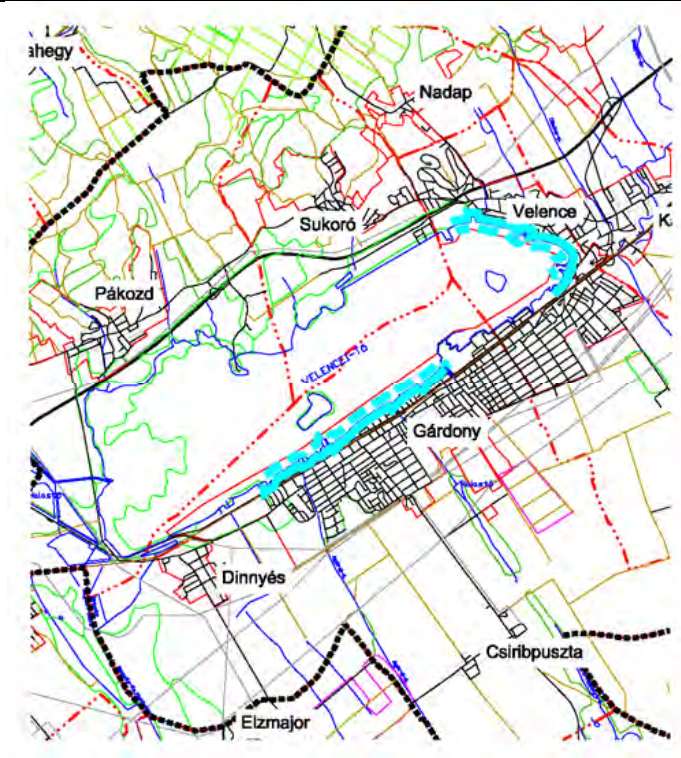
⁴ A Velencei-tó Vértes kiemelt üdülőkörzet területfejlesztési programjának a Velencei-tó környéki többcélú kistérségi társulás településeire vonatkozó elhatározásai-VÁTERV95- 2006. augusztus

<p>Prioritás/Beavatkozás megnevezése</p>	<p>4.4. Strandok felújítása, fejlesztése, partmenti sétány kialakítása;</p>	<p>4.</p>
<p>Cél</p>	<p>Korszerű, gondozott strandok, és part menti sétány kialakítása az egységesen magas színvonalat képviselő vízparti idegenforgalmi szolgáltatás érdekében.</p>	
<p>Tartalom</p>	<p>A Velencei-tó épített és természeti adottságait figyelembe vevő, turisztikai infrastruktúra minőségi fejlesztése, mely a térség egyedi vonzerejét erősíti.</p> <p>Szükségessé vált a helyi strandok fejlesztése mind a kapacitás, minőségjavítás valamint az arányos területi ellátás és a XXI. századnak megfelelő szintű szolgáltatási és környezeti színvonal fejlesztése érdekében.</p> <p>A strandok korszerűsítéséhez közvetlenül kapcsolódik a partmenti 10-30 m-es, összefüggő közhasználatú területek kialakítása, ellátási és környezeti színvonalának emelése, melynek kertében a tópartot elcsúfító funkciónélküli épületek kisajátítása, elbontása is szükséges.</p> <p>A strandfejlesztések nagyban összefüggenek a szükségessé váló épített partfal rekonstrukciókkal.</p> <p>Fejlesztési feladatok: hulladékgyűjtés/kezelés megoldása; a tó északi részén új strandok kialakítása a meglévő természeti és tájképi értékek figyelembe vételével; a meglévő strandok fejlesztése, korszerűsítése, a higiénés hiányok megszüntetésével, közműfejlesztésekkel, és parkolási infrastruktúra kialakításával, fejlesztésével.</p> <p>„A Velencei – tó körül hosszú távon előirányzott strandkapacitás: 48 300 fh. - strandokon lídós jellegű partszakaszokat kell kiépíteni. Elő kell segíteni, hogy partfalak rekonstrukciója során a már kiépített betonpartfalakat megbontva rövid szakaszon lídós kialakítással kisgyermek számára is biztonságos strandfelületek létesüljenek.</p> <ul style="list-style-type: none"> - olyan szabadidős programok szervezése, mely lehetővé teszi a strandok használhatóságát akár rossz idő esetén is; - A kotrással kikerülő iszap hasznosítása a strandterületeken belül (pl.:iszapfürdők létesítése); - Kiemelt feladatnak kell tekinteni a belterületi, 10-30 m-es mélységű partmenti sávok közhasználatú kialakítását, kulturált közparkok és szolgáltató sávok összefüggő rendszerének létesítését, a barnamezős területek hasznosításával. A tevékenység keretében a felhagyott, funkció nélküli és leromlott műszaki állapotú partmenti épületek kisajátítása és elbontása is feladat. <p>Gárdony: Tinstrand teljes rekonstrukciója, Holdfény sétány, agárdi parton WC, Gárdony—fürdő,</p>	

	<p>Velence – fürdő átépítés, kiszolgáló létesítmények fejlesztése, partfalak felújítása</p> <p>--Velence: VIÜK strand és Velencefürdői Cserje u. strand, valamint a Tóbíró standon a gyermek medencék korszerűsítése”⁵</p>
Illeszkedés a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához	<p>1. <i>Célkitűzés - Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikrovállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért</i></p> <p>A strandok színvonalának, kapacitásának fejlesztése az idegenforgalomra kedvező hatással bíró beavatkozás, elősegíti a turisztikai szolgáltatók forgalombővülését.</p> <p>2. <i>Célkitűzés - Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával</i></p> <p>A szükségessé váló strandfejlesztések a tó sajátos környezeti adottságainak megőrzését szolgálják.</p> <p>3. <i>Célkitűzés - Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával</i></p> <p>A higiénés hiányok megszüntetése, a hulladékgyűjtés megoldása, a meglévő strandok fejlesztése valamint az új partszakaszok kialakítása igényesebb és változékonyabb környezetet biztosítanak.</p> <p>4. <i>Célkitűzés - Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészség turizmus megteremtésével</i></p> <p>A Velencei-tó turisztikai kínálatában alapvető elem a tópart, így a tóparti strandok fejlesztése közvetlenül hozzájárul a tó turisztikai fejlődéséhez.</p>
Indokoltság	<p>A színvonalas strandszolgáltatások, a családbarát környezet, az esztétikus megjelenés (amely nem teljesíthető a tóparti barnamezős területek revitalizációja nélkül) , a felkínált szabadidős programok, a környező településeken fellelhető látnivalók nagyban meghatározzák az adott üdülőhely forgalmát. Az igényes turistaforgalom ugyanakkor nem feltétlen jár együtt nagy tömegek egyidejű megjelenésével, sőt a kiegyensúlyozott területhasználat további vonzástényező lehet.</p> <p>A Velencei –tó esetében a helyzeti adottságokkal összhangban az északi és déli partok kapacitáskiegyenlítésére érdemes törekedni.</p>
Előkészítettség/státusz	<p>Gárdony és Velence egyes strandjaira készültek tanulmány és engedélyes tervek. A Velencei –tó partján elhelyezkedő strandok egységes színvonalra fejlesztésére, a partmenti sétányok kialakítására, még nem készült átfogó terv.</p>
Becsült költség (Millió Ft)	3500

⁵ A Velencei-tó Vértes kiemelt üdülőkörzet területfejlesztési programjának a Velencei-tó környéki többcélú kistérségi társulás településeire vonatkozó elhatározásai-VÁTERV95- 2006. augusztus

Kockázatok	A felújítás, átalakítás olyan zaj és porterhelést jelenthet, amely elriasztja a turistákat. A munkálatokat az idegenforgalmi szezonnal össze kell hangolni.
Feladatok/ tevékenységek	Tervező kiválasztása (közbeszerzési törvény előírásainak figyelembevételével) A meglévő tervek felülvizsgálata Tervezés Engedélyeztetés Kivitelező(k) kiválasztása Kivitelezés Pénzügyi elszámolás

14. ábra Fejlesztendő strandok elhelyezkedése
(Forrás: Velencei-tó Vértes kiemelt üdüőkörzet területrendezési programjának kivonata a Velencei-tó környék településeire)

<p>Prioritás/Beavatkozás megnevezése</p>	<p>4.5. A térségi települések fejlesztéseinek összehangolása, egy közös fejlesztési stratégia kialakítása révén, a meghatározott projektek előkészítése;</p>	<p>5.</p>
<p>Cél</p>	<p>Olyan fejlesztési stratégia kialakítása, amely a kistérség településeinek idegenforgalmi fejlesztéseit egy konszenzussal kialakított „feladatmegosztás” szerint tervezi. A fejlesztési stratégiában meghatározottaknak megfelelő projektek előkészítése a szükséges pénzügyi, építészeti és módszertani tervek elkészítésével.</p>	
<p>Tartalom</p>	<p>A kistérség településeinek vezetői, és meghívott egyéb szereplők több alkalmas workshopon egyeztetik a települési fejlesztési elképzeléseket és az értékelemzés módszerével kialakítják a Velencei-tó egészének fejlődése érdekében legoptimálisabb fejlesztési feladatmegosztást és ütemtervet. A projekt célja, nem egy tanácsadó céggel való terveztetés, hanem a valódi személyes párbeszéd és közös feladatmegoldás. A projekt során a workshopok megszervezésére, lebonyolítására, moderálására bevonható tréner, tanácsadó.</p> <p>A fenti módon kialakított stratégiában meghatározott projektek tervezői előkészítése, amely megában foglalja a gazdaságossági, pénzügyi, műszaki, környezeti, módszertani és egyéb szükséges terveket. A fejlesztések előkészítésére projekt előkészítő pénzügyi alap létrehozása indokolt.</p>	
<p>Illeszkedés a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához</p>	<p><i>1. Célkitűzés - Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikrovállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért</i></p> <p>A kistérség településeinek fejlesztési elképzeléseit felvázoló, összehangolt stratégiai dokumentum megfelelő alapot biztosít a fejlesztések megvalósításához, ezzel a turisztikai bevételek növeléséhez. A kiszámítható fejlesztési környezet alapként tud szolgálni a helyi vállalkozások fejlesztéséhez.</p> <p><i>2. Célkitűzés - Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával</i></p> <p>Egy helyes és következetes módszertannal és a helyi ismeretek becsatornázásával kialakuló fejlesztési dokumentum, minden esetben számol a fenntarthatóság kérdéseivel, az üzemeltetés, a környezeti, társadalmi fenntarthatóság tekintetében. A beavatkozás során kialakuló tervben foglalt projektekkel szembeni alapvető elvárás, hogy hozzájáruljanak a fenntarthatóság célkitűzésének teljesüléséhez.</p> <p><i>3. Célkitűzés - Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával</i></p> <p>A kistérség településeinek fejlesztési elképzeléseit felvázoló, összehangolt stratégiai dokumentum megfelelő keretet biztosít a</p>	

	<p>Velencei-tó egészének fejlődéséhez, melynek közvetett hatása az életminőség javulása.</p> <p>4. <i>Célkitűzés - Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészségs turizmus megteremtésével</i></p> <p>A kistérség településeinek összehangolt fejlesztési stratégiája keretét biztosít a fenti célkitűzés teljesítéséhez, megalapozza azokat a projekteket, amelyek modell értékű, innovatív turisztikai szolgáltatásokat alakítanak ki.</p>
Indokoltság	<p>A kistérség települési önkormányzatai rendelkeznek fejlesztési koncepcióval, mely dokumentumok tartalmazzák az adott településfejlesztési elképzelést, fejlesztési programjait. Ugyanakkor a térségbe érkező fejlesztési források korlátossága, és a közpénzek hatékony felhasználása indokoltá teszi a települések között összehangolt fejlesztési tevékenységet.</p> <p>A stratégiai tervezés során meghatározott projektek további előkészítéséhez, a gazdasági, környezeti, műszaki és egyéb tervek elkészítéséhez a térség önkormányzatai nem rendelkeznek forrással. Így nem csak a fejlesztések megvalósításához, hanem azok előkészítéséhez is külső forrás bevonása szükséges.</p> <p>Tekintve, hogy a térség turisztikai sikere minden településre kedvező hatással bír, a beavatkozások erősítik egymást, egy adott településen megvalósuló fejlesztés turisztikai hasznai a környező településeken is érezhetővé válnak.</p>
Előkészítettség/státusz	<p>A térség települései rendelkeznek rendezési tervvel, melyek részét képezi a határozattal elfogadott fejlesztési koncepció. A Velencei –tó LEADER Helyi Akciócsoport 2011-ben elkészítette Helyi Vidékfejlesztési Stratégiáját, melynek alapjai a 2008-ban elkészített és 2009-ben módosított HVS alapjaira épülnek. A meglévő dokumentumok megfelelő alapul szolgálhatnak közös tervezési tevékenységhez</p>
Becsült költség (Millió Ft)	10+800 (projekt előkészítő alap)
Kockázatok	<p>A kistérség településeinek vezetői és meghívott egyéb szereplők nem tudnak érdemben együttműködni.</p> <p>Nem alakul ki konszenzus az alkalmazandó módszertannak kapcsolatban.</p>
Feladatok/tevékenységek	<p>Tréner/tanácsadó kiválasztása;</p> <p>Érintett/résztvevő szereplők meghatározása;</p> <p>Rendelkezésre álló dokumentumok áttanulmányozása;</p> <p>Workshopok megszervezése, és lebonyolítása;</p> <p>A közös munka összegzése;</p> <p>A létrejövő dokumentumra épülő megállapodások megkötése.</p>

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	4.6. Tókönyeki műemlékek felújítása, állagmegóvása, a kulturális, természeti örökség védelme, turisztikai attrakciófejlesztés;	6.
Cél	Az épített örökség védelme, fejlesztése a potenciális turisztikai vonzástényezők meghatározásával.	
Tartalom	<p>A térség épített környezeti értékeinek és kulturális örökségeinek teljes körű felmérése mely kiterjed az országosan védelem alatt álló, (műemlék, műemléki környezet, műemlék jelentőségi terület, történeti táj), valamint az önkormányzatok hatáskörébe tartozó helyi védelem alatt álló építészeti és természeti, egyedi tájértékeinek számbavételére, állagvizsgálatára. Az épített és természeti értékvizsgálaton felül „támogatni kell a helyi hagyományok, élővé tételét. Felkutatásuk, nyilvántartásba vételük révén biztosítani kell az idegenforgalom számára is vonzó, ma még élő népszokások (a rendezvények, a népi kézművesség, a kézműipar, a történelmi emlékhelyek, a települések értékes településrészei, épületei) továbbélését, turisztikai terméké fejlesztését.”⁶</p> <p>A beavatkozás keretében megvalósítandók turisztikai attrakció fejlesztésre irányuló projektek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Természeti értékek turisztikai bemutatása (Velencei hegység geológiai bemutatóhely, Dinnyés madárrezervátum –Sárvíz projekthez kapcsolódó-fejlesztése • Kulturális értékek turisztikai bemutatása (halászati múzeum, tavi színpad) 	
Illeszkedés a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához	<p>1. <i>Célkitűzés - Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikrovállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért</i></p> <p>Az épített és természeti örökség fejlesztése, elérhetővé tétele, elősegíti a turisztikai szolgáltatók forgalombővülését.</p> <p>2. <i>Célkitűzés - Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával</i></p> <p>Az épített környezeti értékek felmérése, védelme, fejlesztése, új funkcióval való ellátása valamint megfelelő hasznosítása mind az adott építmény vagy természeti/táji érték hosszú távú fenntarthatóságát szolgálják</p> <p>3. <i>Célkitűzés - Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával</i></p> <p>A térség építészeti értékeinek valamint kulturális örökségének védelme hozzájárul az adott település építészeti megjelenéséhez, hangulatához, igényességéhez, a település külső megítéléséhez,</p>	

⁶ A Velencei-tó Vértes kiemelt üdülőkörzet területfejlesztési programjának a Velencei-tó környéki többcélú kistérségi társulás településeire vonatkozó elhatározásai-VÁTERV95- 2006. augusztus

	<p>mely további magán erős fejlesztéseket is generálhat, illetve a helyszín és terméktöbbség a helyben lakók érdeklődését is pozitívan befolyásolja</p> <p>4. <i>Célkitűzés - Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészség turizmus megteremtésével</i></p> <p>A kiemelt térség turisztikai kínálatában alapvető elemként szerepelnek az épített és természeti/táji valamint kulturális örökség elemei, így ezek fejlesztése közvetetten hozzájárul a tó turisztikai fejlődéséhez.</p>
Indokoltság	A térségben található épített, természeti (táji) valamint kulturális értékek megőrzése, fenntartása, a településeken fellelhető értékek nyilvántartásba vétele az ott élők érdekein túl, idegenforgalmi vonzerőt is képvisel.
Előkészítettség/státusz	A szükséges fejlesztések elképzelés szintjén állnak.
Becsült költség (Millió Ft)	1500
Kockázatok	A különböző tulajdonosokhoz tartozó védendő ingatlanok fejlesztése koordinációs kockázatokat rejt. A felújítási munkálatok során az adott építmény nem látogatható.
Feladatok/tevékenységek	<p>Tervező kiválasztása</p> <p>(A térség településeinek értékvédelmi és hatástanulmányainak számbavétele;</p> <p>a térség településein fellelhető értékek, épített/természeti/néprajzi/kézműves nyilvántartásba vétele, jelenlegi állapot regisztrálása, értékek turisztikai jelentőségének meghatározása, kézműipar fejlesztése érdekében kézműves hagyomány művelésének, bemutatásának támogatása, feladat meghatározás;</p> <p>Kivitelező(k) kiválasztása</p> <p>Kivitelezés</p> <p>Pénzügyi elszámolás</p>

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	4.7. A Velencei-tó környéki egységes turisztikai rendszer kialakítása	7.
Cél	<p>A Velencei tó, mint komplex turisztikai termék egységes megjelenítése a hazai és nemzetközi turisztikai piacon. A program célja, hogy a Velencei-tavat, mint térséget vonzóbbá tegye korszerű marketing eszközökkel és vonzó kedvezményrendszer kialakításával.</p> <p>A Kistérségi Társulás, a térségben működő TDM szervezetek és LEADER HACS közötti, valamint tagjaik közötti (elsősorban szolgáltatás-fejlesztés, marketing és kommunikáció, minőségbiztosítás, képzés-szemléletformálás célú) együttműködések összehangolása és fejlesztése; a térségben az összehangolt turizmustervezés-fejlesztés-marketing-kommunikáció-minőségbiztosítás-monitoring rendszer megvalósítása.</p>	
Tartalom	<p>TDM szervezetek szakmai tevékenységének támogatása által:</p> <ul style="list-style-type: none"> • térségi turisztikai látogató- menedzsment fejlesztése • egységes és többnyelvű térségi információs rendszerek fejlesztése és működtetése, • személyes és online vendég-kiszolgálási rendszerek és • kedvezményrendszer kialakítása, • turisztikai célú képzés-, szemléletformálás támogatása, • térségi turisztikai standard rendszer kidolgozása és működtetése, • térségi turisztikai monitoring rendszer kidolgozása és működtetése. <p>A Velencei-tó térségében működő TDM szervezetek, a Velencei-tavi Térségfejlesztő Egyesület és a Többcélú Kistérségi Társulás turizmust érintő kutatási, tervezési, képzés-, szemléletformálás célú és kommunikációs tevékenységeinek összehangolása és fejlesztése;</p>	
Illeszkedés a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához	<p><i>1. Célkitűzés - Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikrovállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért</i></p> <p>A térségben regisztrált vendégéjszaka szám és vállalkozások forgalma és az önkormányzatok bevételei egyaránt fenntartható módon növekednek a fejlesztés által.</p> <p><i>2. Célkitűzés - Fenntarthatóság a táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával</i></p> <p>A TDM tevékenységek fejlesztése elősegíti a térségben a szolgáltatás-fejlesztések, beruházások hatékony megvalósítását és fenntarthatóságát.</p> <p><i>3. Célkitűzés - Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával</i></p> <p><i>A térségi turisztikai menedzsment tevékenységek fejlesztése</i></p>	

	<p><i>az érintett szereplők információhoz való hozzáférés minősége</i></p> <p>A térségbe látogató vendégek és a helyi lakosok egyaránt magasabb színvonalú szolgáltatásokhoz jutnak, az információ-hozzáférés könnyebbé és színvonalasabbá válik. A térségen belüli együttműködések gyarapodnak és hatékonyabbá válnak.</p> <p><i>4. Célkitűzés - Modell értékű turizmus-fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészség turizmus megteremtésével</i></p> <p>A Velencei-tó térség turisztikai kínálatfejlesztésének alapvető feltétele az összehangolt és egységes térségi marketing és kommunikáció, amely a fejlesztés által biztosítottá válik.</p>
Indokoltság	<p>A turizmus a Velencei-tó térségének húzó gazdasági ága, kitörési pontja. A térségben megvalósuló közvetlenül vagy közvetetten turisztikai célú fejlesztések fenntarthatósága, azok hatékony működtetése érdekében elengedhetetlen a fentebb említett tartalmak (feladatok) összehangolt megvalósítása, azok folyamatos biztosítása.</p>
Előkészítettség/státusz	<p>A Velencei-tónál 2009-óta két helyi turisztikai desztináció menedzsment szervezet, 2011-óta egy térségi TDM szervezet működik. Szakmai tevékenységeinek fejlesztésére mindhárom szervezet (EU – ERFA) pályázati támogatást nyert és 2010-2014. január között a fent sorolt tevékenység nagy részét már végzi, illetve azok előkészítését megkezdte. A megalapozott és megvalósított fejlesztéseket, szakmai programokat és együttműködések a jövőben is indokolt folytatni, fejleszteni</p>
Becsült költség (Millió Ft)	<p>70/év (20 millió működés + 50 millió szakmai tevékenység) a 7 évre vetített költség: 490 millió Ft</p>
Kockázatok	<p>A hasznosulás mérésének hiányából adódó nem megfelelő forrásfelhasználás; A rövidtávon még nem jelentkező előnyök miatti lendületvesztés.</p>
Feladatok/tevékenységek	<p>Velencei-tó térségi turizmus marketing stratégia, stratégiai és taktikai terv elkészítése A fenti alapján éves marketing terv (taktikai terv) és marketing akcióterv elkészítése Rendszeres szakmai műhelyek (egyeztető fórumok, szemléletformálásra, képzésre alkalmas workshopok) megtartása Turisztikai szolgáltatók, TDM munkatársak továbbképzése Speciális, velencei-tó térségi idegenvezető/ túravezető képzés tananyagának kidolgozása és képzések indítása Egységes térségi turisztikai táblarendszer (tovább)fejlesztése, szárazföldi és vízi túraútvonalak kijelölése és kitáblázása A turisztikai információk folyamatos, többnyelvű közzététele, frissítése, hozzáférhetőségük biztosítása Online tartalomfejlesztés Online kommunikáció Print tartalomfejlesztés és kommunikáció (kiadványok, PR cikkek, köztéri megjelenések) Televíziós és rádiós kampányok megvalósítása</p>

	<p>Kiállításokon, vásárokon a térség megjelenítése, bemutatása</p> <p>A térségben működő Tourinform irodák pultos ügyfélszolgálatának fejlesztése, non stop call center fejlesztése ideiglenes/ szezonális turisztikai info pontok működtetése</p> <p>Egységes turisztikai display rendszer fejlesztése (szolgáltatókhoz történő kihelyezése)</p> <p>A TDM térségi szolgáltatás- és termékfejlesztés célú, a TDM tagszolgáltatók üzleti együttműködéseit elősegítő tevékenységeinek fejlesztése</p> <p>Touch info rendszer bővítése</p> <p>Kedvezménykártya-rendszer bevezetése és működtetése</p> <p>Turisztikai célú kutatások megvalósítása (pl. imázs kutatás, kampány hatásvizsgálatok, vendéglégedettség-, szolgáltatói elégedettség felmérés, minőségfejlesztés)</p> <p>turisztikai monitoring rendszer kialakítása - pl. Kiemelten fontos egységes statisztikai adatgyűjtő, elemző-értékelő rendszer kidolgozása, fejlesztése a térségre vonatkozóan, pl. lehet ez egy kedvezménykártya rendszerrel bevezetésével egybekötött projekt</p> <p>Rendezvény szervezés (térségi turisztika rendezvények, termék-specifikus rendezvények, szakmai rendezvények)</p> <p>térségi üzleti- és más partnerkapcsolatok fejlesztése.</p>
--	---

Prioritás/Beavatkozás megnevezése	4.8. Velencei-tavi turisztikai látogatóközpont/információs központ kialakítása;	8.
Cél	A teljes Velencei-tó turisztikai kínálatát színvonalasan bemutató (multifunkcionális) látogató központ kialakítása, amely nagy hangsúlyt helyez a tó környéki települések szolgáltatásainak csomagszerű népszerűsítésére, értékesítésére.	
Tartalom	Legfőképpen már meglévő, (indokolt esetben újonnan kialakításra kerülő, tájegységre jellemző építészeti megfogalmazású), Velencei-tó part meghatározó, jól megközelíthető fenntartható fejlődés elveinek megfelelően átalakított (vagy egy vagy újonnan kialakított) multifunkcionális (emblemikus) látogatóközpont kialakítása, mely alkalmas a térség mint egységes turisztikai termék ismertetésére, turisztikai csoportok fogadására, helyi termékek bemutatására, rendezvények szervezésére, esetlegesen a térségben működő TDM irodák befogadására.	
Illeszkedés a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiához	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Célkitűzés - Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikrovállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért</i> A látogatóközpont elsődleges feladata a térség turizmusának serkentése, fellendítése, a gazdaságfejlesztés. 2. <i>Célkitűzés - Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával</i> A látogatóközpont megismerteti, a látogatókhoz közelebb hozza a térség természeti, kulturális és épített értékeit. A megismertetés révén közvetetten hozzájárul a fentiek értékéért való elismertetéséhez, fenntartásához. 3. <i>Célkitűzés - Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával</i> A látogató központ információszerezés megkönnyítésével, proaktív információszolgáltatással a térségben való eligazodást, az igénybe vehető szolgáltatások elérését segíti, ezért a beavatkozás összhangot mutat az életminőség fejlesztésének célkitűzésével. 4. <i>Célkitűzés - Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészség turizmus megerősítésével</i> A beavatkozás keretében kifejezetten egy modern turisztikai eszköz kerül kialakításra, amely a siker érdekében innovatív turisztikai szolgáltatásokat nyújt, és ilyen szolgáltatások piacszerzését segíti elő. 	
Indokoltság	Jelenleg nincs a térségbe érkező látogatók színvonalas fogadására alkalmas látogatóközpont a Velencei-tónál, annak	

	ellenére, hogy a belföldi tapasztalatok alapján egy ilyen fejlesztés markánsan hozzájárul egy turisztikai desztináció felértékelődéséhez. (Pl. Tisza-tavi Ökocentrum; Levendulaház Látogatóközpont-Tihany; Csapody István Természetiskola és Látogatóközpont.
Előkészítettség/státusz	A projekt előkészítése még nem kezdődött meg. A helyszín és a konkrét funkciók még nem kerültek meghatározásra.
Becsült költség (Millió Ft)	200
Kockázatok	A fejlesztésben egyes szolgáltatók konkurenciát látnak; A helyszínekjelölésből származó konfliktusok kockázata;
Feladatok/tevékenységek	Megvalósíthatósági tanulmány készítése Értékelemzés készítése Tervező kiválasztása Tervezés Kivitelezés Elszámolás

Ütemezés

A fejlesztési beavatkozások pontos ütemezése egy részletesebb tervfázisban indokolt. Azonban a fejlesztések logikai kapcsolata szemléltethető és jó alapot biztosít a konkrét megvalósítási időigények meghatározásához. A következő diagram ezért az éves időbeosztás mellett első sorban az ütemezésbeli kapcsolatokat hivatott feltárni az egyes fejlesztések között.

	Év	1	2	3	4	5	6	7	8
Tóparti felszíni vízelvezetés infrastruktúrájának fejlesztése;									
Tóparti partfalak (és a Cserepes- sziget partfalainak) felújítása, átépítése, védelme			↓						
Élményt nyújtó közlekedési módok fejlesztése a Velencei-tó települései között (benne a hajó és csónak kikötők fejlesztése)									
Strandok felújítása, fejlesztése, partmenti sétány kialakítása;			↓						
Velencei-tavi turisztikai látogatóközpont/információs központ kialakítása;									
A Velencei-tó környéki egységes turisztikai rendszer kialakítása									
Tókönyéki műemlékek felújítása, állagmegóvása, a kulturális, természeti örökség védelme, turisztikai attrakciófejlesztés;									
A térségi települések fejlesztéseinek összehangolása, egy közös fejlesztési stratégia kialakítása révén, a meghatározott projektek előkészítése;									

15. ábra Ütemterv
(Forrás: saját szerkesztés)

5. Összefoglaló

A Velencei-tó térsége hazánk egyik legnagyobb lehetőségeket rejtő mikrorégiója. Különleges természeti adottságait, jelentős kulturális gazdagságát és kedvező közlekedés földrajzi helyzetét azonban egyelőre mégsem képes teljes mértékben kihasználni.

A térséget, és 9 települését, leginkább meghatározó elem maga a Velencei-tó, mely a legnagyobb fejlődési potenciált jelenti. A különleges adottságú tó csak szépségével azonban nem elég ahhoz, hogy a terület fejlődésének legfőbb mozgatórugójává váljon. Az elmúlt évtizedek nem elégséges mértékű befektetése számos hiányt és problémát eredményezett. Ezzel azonban nemcsak a nemzetközi, de a hazai versenyben is (főleg a Balatonnal szemben) elmaradt.

A térség és települései fejlődésének egyik, ha nem a legjelentősebb kulcsa a turizmusban rejlik.

A térség idegenforgalmának központi eleme a Velencei-tó. A tó problémái közül elsődlegesen az elmaradott vízi infrastrukturális elemek emelhetők ki. Mindenképpen felújításra szorulnak, és minőségi előrelépést igényelnek a tavat ellátó ki- és befolyó **vizeken található vízi műtárgyak**. Ezek megoldódása és a vízszint megfelelő szinten tartása a szezonban a turizmus egyik legfontosabb eleme. A tó további infrastrukturális problémái között megemlíthetők **a partfalak, melyek állapota nem kielégítő**. A part déli és északkeleti oldalán található, az 1960-as, 1970-es években kiépített betonfal mára igen leromlott állapotú, valamint számos helyen indokolatlan, mely a természetes élővilág ideális életkörülményeinek létrejöttét gátolja. A környező települések **csatornahálózatának fejlesztése is hiányos, mely elsősorban a csapadékvizek elvezetésére igaz**. Ennek kiépítése sürgető feladat, hiszen az egyre gyakrabban előforduló, hirtelen lehulló nagy mennyiségű csapadékok a velencei-tó szennyeződését okozzák.

A tavon található, elsősorban idegenforgalmi célú infrastrukturális elemek minősége a térség egészét tekintve szintén nem versenyképes. Ezen belül kiemelendők a **strandok, melyek minőségi fejlesztése szintén elengedhetetlen** a turizmus egyre versenyképesebbé tételében. A tavon számos **hajó- és csónakkikötő is** található, melyek jó része nem képes megfelelő színvonalat biztosítani az itt hajózni, csónakozni vágyóknak. A kikötők fejlesztése további hiányosságok pótlására is felhasználható lenne, hiszen a tó vízfelszíni turisztikai (ún. vízitaxik, kenek stb.) és sport (pl. windsurf) lehetőségeinek bővítése révén szintén vonzóbbá, versenyképesebbé válhatna a terület.

A térség települései azonban nem csupán a Velencei-tó miatt számítanak ideális idegenforgalmi célpontnak. Az itt található 9 település számos **műemlékkel** rendelkezik, melyek közül azonban jó néhány állapota sajnos **erősen leromlott**, melyek felújítása szükséges. Bár a közúti, vasúti megközelíthetőség kielégítő, emellett azonban mindenféleképpen **fejleszteni kell a turistautakat**, egyrészt a gyalogos turisták számára a meglévő utak javítása és hatásosabb karbantartás által, másrészt az egyre népszerűbb kerékpáros turizmus számára az egyre jobban kiépített, településeket és egyéb látnivalókat is összekötő, bicikliutak révén. **Hiányzik** továbbá egy olyan velencei-tavi **multifunkcionális információs/turisztikai központ** létrehozása, mely nemcsak egy átlagos tourinform iroda nyújtott adottsággal rendelkezik, hanem ezen túl számos szolgáltatással segíti a Velence-tó, mint komplex rekreációs és egészségturisztikai termék megismerését.

A turizmus megerősödése azonban nem várható pusztán a hiányzó infrastrukturális feltételek által. Manapság egyre inkább fontossá válik az adott térség „eladása”, promótálása. Ennek érdekében hiányzik egy egységes turisztikai kép megalkotása és annak

hirdetése. Ennek megoldására mindenképpen szükségeltetik a helyi TDM szervezet megerősítése, szakmai tevékenységének hatékonyabbá, kreatívabbá tétele, mely által a PR tevékenység erősödne és olyan új kezdeményezések születhetnének, mint pl. egy egységes kedvezménykártya létrehozása.

Sajnos további problémaként merül fel a térségben – a turizmustól eltekintve -, hogy kevés a vállalkozások megerősítésére, hálózatfejlesztésre, valamint a mikro-vállalkozások fennmaradására és megújulására irányuló kezdeményezés.

További probléma a táji és épített, természeti és kulturális örökség védelmének nem kielégítő minősége, valamint, hogy **gyenge a helyi identitás**, mely pedig a térségi fenntarthatóság egyik alappillére.

A fentiek alapján megállapítható, hogy nyilvánvaló előnyei ellenére a Velencei-tó és térsége még mindig nagyszámú problémával, hiányossággal küzd. Annak ellenére, hogy a fejlődési irányok egyértelműen a turizmus prioritását mutatják, az **állandó jellegű tőkehiány** a fejlődés legnagyobb akadálya. A főként az Európai Unió támogatásával eddig megvalósult fejlesztések és az állagmegőrzésre fordított intézkedések jócskán elmaradnak a szükséges mértéktől. Jóval több támogatásra és az eddigieknél **hatékonyabb hálózati-kapcsolatrendszerre** lenne szükség a térségi szereplők között, a terület turisztikai vonzerejének növelésére és a helyi lakosság életszínvonalának javítására.

A helyzet feltárásban azonosított problémákra reagálva a kistérségi társulás célja a térség **fejlődésének beindítása, a reálgazdaság fellendítése és a térség turisztikai felértékelése** kell, hogy legyen. A célt az elmaradt állami és önkormányzati beruházások megvalósításával, a fejlesztések eredményeinek következetes fenntartásával, a magánberuházások ösztönzésével és a reálgazdaság megerősítésével érhetik el a térség szereplői. A célok elérésének fontos eszköze és a fejlesztési folyamatok pozitív hozadéka a együttműködések hálózatának megerősödése az állami, önkormányzati, magán és civil szféra szereplői között.

A tervezés során a következő sürgető beavatkozások azonosítására került sor:

- Strandok felújítása, fejlesztése, partmenti sétány kialakítása;
- A térségi települések fejlesztéseinek összehangolása, egy közös fejlesztési stratégia kialakítása révén, a meghatározott projektek előkészítése;
- Tóparti partfalak (és a Cserepes- sziget partfalainak) felújítása, átépítése, védelme;
- Élmenyt nyújtó közlekedési módok fejlesztése a Velencei-tó települései között (benne a hajó és csónak kikötők fejlesztése);
- A Velencei-tó környéki egységes turisztikai rendszer kialakítása;
- Tókönyéki műemlékek felújítása, állagmegóvása, a kulturális, természeti örökség védelme, turisztikai attrakciófejlesztés;
- Tóparti felszíni vízelvezetés infrastruktúrájának fejlesztése;
- Velencei-tavi turisztikai látogatóközpont/információs központ kialakítása;

A fenti beavatkozások egy **~17–20 milliárd** forint összköltségű programba rendezve egymást erősítik, prioritási sorrend felállítását nem teszik szükségessé. A megvalósításhoz szükséges fejlesztési források a következő Európai Uniós tervezési ciklus alatt (2014-2020), Strukturális Alapokból és a Kohéziós Alapból állami társfinanszírozással biztosíthatók.

6. Felhasznált irodalom

1. A Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület LEADER Helyi Akciócsoport Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája 2011- Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület
2. A Velencei-tó Vértes kiemelt üdülőkörzet területfejlesztési programjának a Velencei-tó környéki többcélú kistérségi társulás településeire vonatkozó elhatározásai- 2006. augusztus - VÁTERV95
3. A Közép-Dunántúl Területfejlesztési Konceptiója - MTA RKK NYUTI – 1999. május
4. A Közép-Dunántúli Operatív Program 2007-2013 – Közép Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség – 2007.
5. Közép-Dunántúli Régió Regionális Stratégiai Programja 2007-2013 - MTA RKK NYUTI KDKCS - 2006. április 25.
6. Közép-Dunántúli Operatív Program Akcióterve 2011-2013 - Közép Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség – 2011.
7. felhasznált weboldalak

<http://www.gardony.hu/uj/htm/index.php>

<http://www.velence.hu/>

<http://www.kapolnasnyek.hu/>

<http://www.nadap.hu/>

<http://www.pakozd.hu/>

<http://pazmand.hu/>

<http://www.sukoro.hu/>

http://www.velencei-to.hu/content/menu_161/zichyujfalu

<http://www.vereb.hu/>

<http://www.velencei-to.hu/>

7. Ábrajegyzék

1. ábra: A Velencei-tó Helyi Közösség települései	4
2. ábra A Velencei-tó környéki Természetvédelmi Területek.....	6
3. ábra A Gárdonyi kistérség állandó népességszámának alakulása 2000 és 2010 között..	13
4. ábra Gárdonyi kistérség lakásállományának és üdülő ingatlanjainak viszonya (2009) ..	14
5. ábra A Gárdonyi kistérség népessége nemek és kor szerint 2009-ben.....	14
6. ábra SWOT elemzés	19
7. ábra Problémafa.....	20
8. ábra Célfa.....	21
9. ábra Válaszadók tevékenységi eloszlása	23
10. ábra Válaszadók területi eloszlás.....	24
11. ábra A végzett tevékenységek időtartama	25
12. ábra Fontosság alapján elért pontszám	26
13. ábra Partfal rekonstrukció.....	32
14. ábra Fejlesztendő strandok elhelyezkedése	39
15. ábra Ütemterv	49

8. Melléklet

Velencei - tó helyi szolgáltatói kérdőív

Tisztelt Hölgyem, Uram!

A Velencei-tó és környékének fejlesztésére és az idegenforgalom bővítésre jelentős források bevonására lesz szükség a következő években. Közös fejlesztési beavatkozások azonosítását tűztük ki célul annak érdekében, hogy a tó települései hatékonyan dolgozhassanak a külső források bevonása és a belső erőforrások mozgósítása érdekében.

Kérjük, a jelen – 8 pontból álló –, kérdőív anonim kitöltésével tegye lehetővé, hogy megismerhessük az Ön véleményét is a szükséges közös fejlesztések tartalmával kapcsolatban!

1. Milyen tevékenységet végez (több tevékenység esetén, mi a fő tevékenysége)?

- szállásadás
- vendéglátás
- kereskedelem
- egyéb szolgáltatás

A megfelelő válasz aláhúzendó!

2. Melyik településen(eken) végzi Ön a tevékenységét?

- Gárdony
- Velence
- Pázmánd
- Vereb
- Nadap
- Sukoró
- Pákozsd
- Kápolnásnyék
- Zichyújfalu
- Egyéb:.....

A megfelelő válasz aláhúzendó!

3. Mióta végzi tevékenységét?

- Több mint 20 éve
- Több mint 10 éve
- Több mint 5 éve
- Több mint 2 éve
- Kevesebb, mint 2 éve

A megfelelő válasz aláhúzendó!

4. Becslése szerint a vevői között mekkora arányt (%) képviselnek a

- helyi lakosok%
- helyi nyaraló tulajdonosok;%
- ide látogató turisták?%

A megfelelő érték a pontozott vonalra beírandó!

5. Pontozza fontosságuk szerint a Velencei tavi térség egészét érintő alábbi fejlesztéseket! (5-legfontosabb, 1 legkevésbé fontos)

Pontszám 1-5	Lehetséges fejlesztések
	Tóparti partfalak felújítása, átépítése, védelme;
	Hajó és csónakkikötők felújítása;
	Tóparti felszíni vízelvezetés infrastruktúrájának fejlesztése;
	Strandok felújítása, fejlesztése;
	A térségi települések fejlesztéseinek összehangolása, egy közös fejlesztési koncepció kialakítása révén;
	Élményt nyújtó közlekedési módok fejlesztése a Velencei-tó települései között. (pl.: vízitaxi szolgáltatás elindítása, tó körüli kerékpárkölszönző rendszer kialakítása, kerékpárút fejlesztés stb.);
	Tókönyeki műemlékek felújítása, állagmegóvása;
	A Velencei-tó környéki egységes turisztikai rendszer kialakítása, összehangoló és népszerűsítő turisztikai térség menedzsment (TDM) tevékenységének erősítése, Velencei-tó kedvezménykártya bevezetése;
	Velencei-tavi turisztikai látogatóközpont/információs központ kialakítása, az ide érkező vendégek magas színvonalú tájékoztatása és a környékbeli kínálat bemutatása, értékesítés ösztönzése érdekében.

A pontszámot a táblázat első oszlopába kérjük beírni!

6. Van-e olyan fejlesztés az Ön véleménye szerint, amely a Velencei-tó fejlődése érdekében fontos lenne és nem szerepel a fenti felsorolásban? Ha igen, kérem itt írja le:

.....

7. Véleménye szerint, milyen – első sorban nem anyagi hozzájárulást igénylő – tevékenységgel tudják a helyi vállalkozók és civil szervezetek elősegíteni a Velencei-tó és térségének fejlődését, az idegenforgalom erősödését?

.....

8. Ön mivel tud hozzájárulni a Velencei-tó és térségének fejlődéséhez?

.....

A kitöltött kérdőívet kérem a következő címre juttassa vissza:

Galambos Zsuzsanna irodavezető, 2481, Velence, Balatoni u. 65.

Válaszait köszönjük!

Pro Régió Ügynökség
a Velencei-tó Környéki Többcélú
Kistérségi Társulás
megbízásából